

IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI 2017.

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

Uvodnik

Zadovoljstvo mi je predstaviti vam naš prvi izvještaj o društveno odgovornom poslovanju sastavljen prema smjernicama Europske komisije za nefinancijsko izvještavanje koji pokriva aktivnosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe na područjima ekonomске, društvene i okolišne kategorije u 2017. i strateško je opredjeljenje Društva u odnosu prema svim dionicima.

U 2017. napravili smo bitne korake u poboljšanju naših usluga, prije svega u implementaciji inovativnih tehnoloških rješenja za naše korisnike, čime smo postavili temelje za daljnji održivi razvoj. Za nas je to bila još jedna uspješna poslovna godina u kojoj je, nakon nekoliko godina blažeg rasta, ostvareno gotovo devetpostotno povećanje prometa. Među prvim europskim pružateljima usluga u zračnoj plovidbi zajedno sa susjedima, uveli smo zračni prostor slobodnih ruta na Jugoistočnoj prometnoj osi (SEAFRA) dostupan korisnicima tijekom cijelog dana, što je prepoznala i Europska komisija dodjelivši nam nagradu Jedinstveno europsko nebo.

Na taj smo način korisnicima zračnog prostora omogućili slobodno planiranje i provođenje letova iznad 9.900 metara, bez obzira na granice među državama i podjelu zračnog prostora, odnosno granice područja odgovornosti. Taj je projekt jedan od ključnih postignuća u okviru inicijative EU-a za uspostavu Jedinstvenog europskog neba s ciljem povećanja sigurnosti i učinkovitosti, kao i kapaciteta zračnog prometa u Europi.

Otišli smo i korak dalje te je u 2018. ostvareno spajanje zračnog prostora SEAFRA sa slovensko-austrijskim zračnim prostorom (SAXFRA), čime je implementiran projekt SECSI FRA (Southeast Common Sky Initiative Free Route Airspace), odnosno stvoren je jedinstveni zračni prostor slobodnih ruta iznad čak šest zemalja. U središtu su svih tih projekata korisnici – zračni prijevoznici i putnici kojima je omogućena ušteda goriva i kraće trajanje putovanja te u konačnici smanjenje emisije stakleničkih plinova.

Ponosni smo što smo vlastitim snagama napravili jedinstveno rješenje u upravljanju zračnim prostorom u obliku web-alata pod nazivom AMC portal. Pritom smo vodili računa o novim korisnicima zračnog prostora – operaterima bespilotnih sustava čije vrijeme tek dolazi, no nadamo se da će AMC portal postati mjesto okupljanja svih

korisnika zračnog prostora u Republici Hrvatskoj. Premda smo prije svega orijentirani na europsko tržište, duboko smo svjesni značaja koji kao hrvatsko poduzeće imamo za hrvatsko gospodarstvo i lokalnu zajednicu. U suradnji s ostalim zrakoplovnim subjektima, kao potpisnik povelje prijateljstva „Velika Gorica – Grad zrakoplovstva“ promičemo inicijativu koja podrazumijeva privlačenje novih investicija, jačanje poduzetničke klime, veću konkurentnost Velike Gorice kao zrakoplovnog središta Hrvatske te, najznačajnije, nova radna mjesta.

Isto tako imamo uspješnu suradnju sa znanstvenim i obrazovnim institucijama koju smo obogatili prvenstveno novim sporazumom s Fakultetom prometnih znanosti, postavivši okvir za razvoj i uspostavu nastavnog programa i tehničke suradnje koji će sljediti potrebe visokog obrazovanja našeg osoblja. Navedenim sporazumom postavili smo temelje i za suradnju na većim projektima koji uključuju istraživanje i razvoj, a zajednički je cilj iskoristiti sve postojeće ljudske i tehničke resurse te razviti sustav obrazovanja koji će biti konkurentan sličnim programima u zemljama Europske unije.

Nadalje, u sklopu naših razvojnih planova sklopili smo i sljedeće sporazume s akademskom zajednicom u Republici Hrvatskoj: Fakultetom elektrotehnike i računarstva iz Zagreba, Ekonomskim fakultetom Zagreb, Fakultetom građevinarstva, arhitekture i geodezije iz Splita i Građevinskim fakultetom iz Osijeka.

Suradnjom sa znanstvenom zajednicom prvenstveno želimo podići inovativnost naših usluga te potencijalno pojačati inovacijske sposobnosti industrije globalnih usluga kontrole zračne plovidbe. Želimo se više posvetiti inovacijama i novim tehnologijama, nego kupovati gotove proizvode koji ponekad ne ispunjavaju dovoljno naše zahtjeve.

Pred nama su novi projekti za daljnja poboljšanja na području društveno odgovornog poslovanja, jačanje suradnje sa znanstvenom zajednicom te uspostava različitih upravljačkih sustava u kojima uvijek poštujemo osnovno načelo – visoki stupanj sigurnosti zračnog prometa.

Vlado Bagarić
Direktor Društva

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

SADRŽAJ

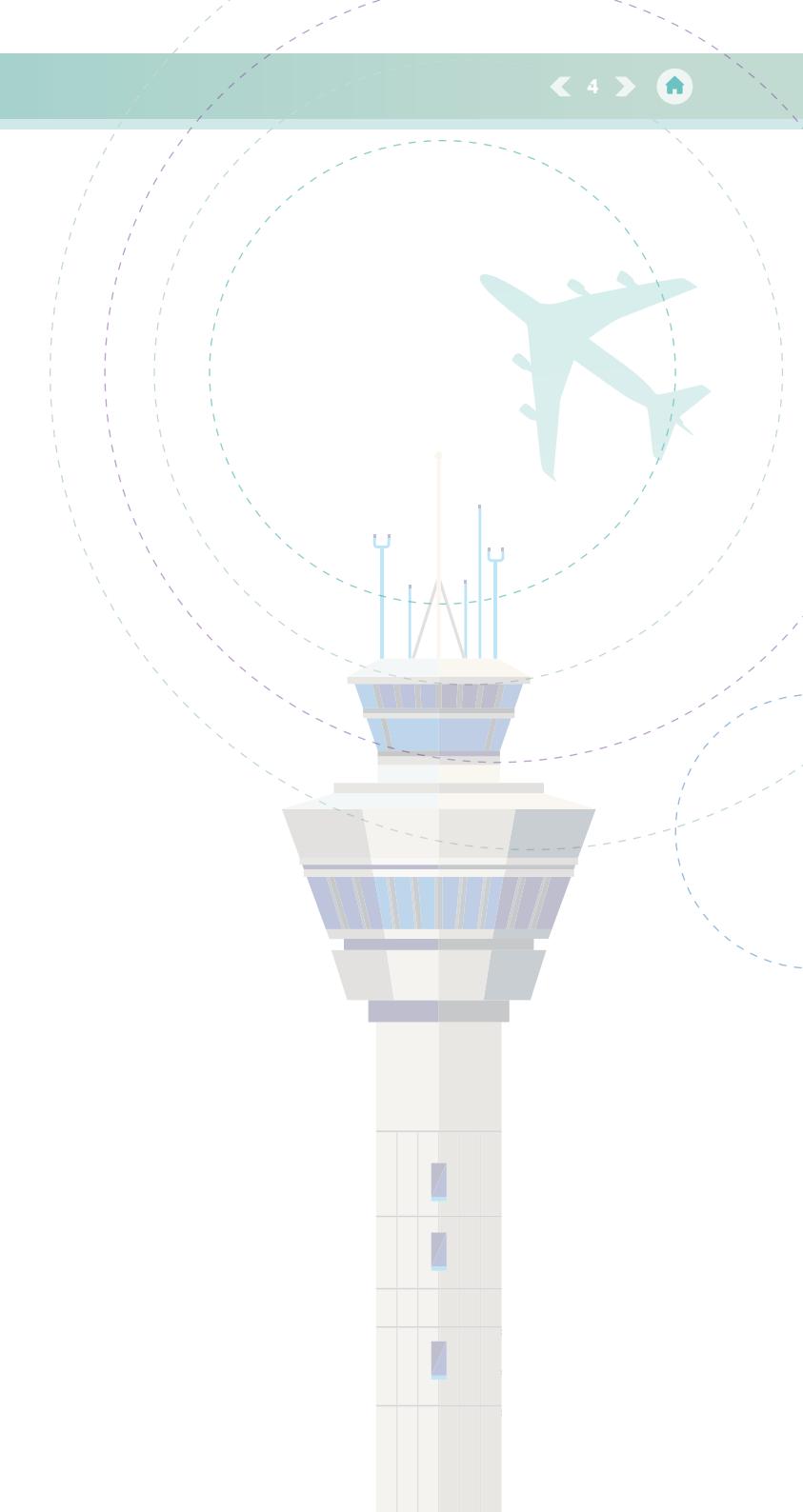
I OPĆI STANDARDNI PODACI

- Uvodna riječ direktora HKZP-a
- Misija, vizija, strateški ciljevi i međunarodne aktivnosti HKZP-a
- Organizacijski profil (organizacijska struktura, djelatnost, opis Društva i podružnica)
- Upravljanje, etika i integritet
- Ključni utjecaji, rizici i upravljanje rizicima
- Kvaliteta usluge i poboljšanje procesa poslovanja (certifikati, članstvo, nagrade)
- Materijalni aspekti i granice (ekonomski kategorija, okolišna kategorija i društvena kategorija – grafikon)
- Uključivanje dionika (zaposlenici, kupci/korisnici, sindikati, vlasnici, dobavljači...)
- Planovi i projekti sufinancirani iz fondova EU-a

II SPECIFIČNI STANDARDNI PODACI

- Ekonomski kategorija (ekonomski učinak, neizravni ekonomski učinak, praksa nabave)
- Okolišna kategorija (energija, voda, ulaganja u zaštitu okoliša)
- Društvena kategorija (odgovornost prema zaposlenicima Društva, etika i dostojanstvo zaposlenika, sindikalno udruživanje, zdravlje i sigurnost na radu, obuka i obrazovanje te borba protiv korupcije)

III INDIKATIVNI POKAZATELJI KROZ IZVJEŠTAJ

GLAVNI POKAZATELJI USPJEHA

Osnovni finansijski pokazatelji (u kn)	2016.	2017.	%-tak promjene 2017./2016.
Ukupni prihodi	757.384.199	782.499.879	3,3%
Poslovni prihodi:	750.956.167	777.921.527	3,6%
- prihodi od prodaje usluga	732.495.453	747.711.629	2,1%
- ostali poslovni prihodi	18.460.714	30.209.898	63,6%
Ukupni rashodi	671.828.127	672.004.772	0,0%
Poslovni rashodi	664.359.700	665.702.071	0,2%
Troškovi plaća	423.152.349	428.329.688	1,2%
Troškovi kamata	3.975.106	2.626.582	-33,9%
Amortizacija	105.033.105	107.274.303	2,1%
Operativni troškovi*¹	83.826.140	93.564.367	11,6%
EBITDA	191.629.572	219.493.758	14,5%
EBITDA marža %*²	25,5%	28,2%	10,6%
Neto dobit	68.972.956	91.318.246	32,4%
Produktivnost (kn/prosječno zaposleni)	1.042.995	1.064.188	2,0%
Imovina - dugotrajna	511.010.802	482.647.601	-5,6%
Imovina- kratkotrajna	567.631.280	656.566.620	15,7%
Vlastiti kapital (kapital i rezerve)	590.381.686	681.699.933	15,5%
Investicije	58.555.218	83.772.187	43,1%
Ostali osnovni pokazatelji poslovanja	-	-	-
Broj zaposlenih 31.12.	732	740	1,1%
Prosjek broja zaposlenih krajem razdoblja	720	731	1,5%
Broj kontrolora zračnog prometa s dozvolama 31.12.	265	268	1,1%
Prosječan broj sati oспособljavanja po zaposlenom	65	73	12,3%
Broj IF GAT operacija - letova (LDZOTOT)	533.275	580.892	8,9%
Koefficijent tekuće likvidnosti	4,38	5,36	22,4%
Koefficijent zaduženosti	0,34	0,27	-20,6%
ROE*³	11,7%	13,4%	14,5%

- Operativni troškovi*¹ - tzv. režijski troškovi (poslovni rashodi umanjeni za plaće, amortizaciju te jednokratne stavke (vrijednosna usklađenja i rezerviranja).

- EBITDA marža*² pokazuje postotak rezultata na EBITDA razini (dobit prije kamata, poreza i amortizacije) u odnosu na poslovni prihod Društva, odnosno dio prihoda koji preostaje Društvu nakon podmirenja redovitih troškova/rashoda poslovanja (materijalni troškovi, troškovi plaća, itd.).

- ROE*³ - neto dobit / (vlastiti kapital i rezerve). Pokazuje rentabilnost kapitala tj. kolika je ostvarena dobit na uloženi kapital.

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.

Uvod u poslovanje

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (u dalnjem tekstu: Društvo ili HKZP) društvo je od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku (dalje RH) i u 100 %-tном je vlasništvu RH. Društvo se na zahtjevnom europskom tržištu u poslovnoj utakmici s pružateljima usluga u zračnoj plovidbi drugih europskih zemalja, a posebice zemalja regije, financira pružanjem usluga u zračnoj plovidbi. Društvo pruža usluge u zračnoj plovidbi (dalje ANS; Air Navigation Services) civilnim i vojnim korisnicima RH zračnog prostora uključujući i zračni prostor istočne polovice Jadranskog mora (zajedno dalje FIR Zagreb; Flight Information Region - Područje letnih informacija). Također, Društvo pruža usluge i unutar značajnog dijela zračnog prostora BiH sukladno međunarodnim sporazumima i ugovorima.

Usluge u zračnoj plovidbi između ostalog obuhvaćaju: operativne usluge u zračnom prometu, usluge komunikacije/navigacije/radarskog nadzora, zrakoplovno informiranje te zrakoplovnu meteorologiju, a temeljno načelo poslovanja je očuvanje i poboljšanje sigurnosti zračnog prometa. Usluge se pružaju, a slijedom toga zaračunavaju i naplaćuju od korisnika zračnog prostora, a gotovo 95 % vrijednosti istih je izvoznog karaktera. Društvo obavlja svoju djelatnost sukladno međunarodnim propisima i standardima zračnog prometa za zemlje članice Europske unije, pri čemu je naglašena primjena sigurnosnih standarda definiranih SES regulativom – Regulativa Jedinstvenog europskog neba, te provođenje harmonizacije i prilagodbe operativnih postupaka na osnovu propisa o sigurnosti (ESARR).

RH je članica Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe (u dalnjem tekstu: Eurocontrol) i potpisnica je međunarodnih sporazuma koji čine pravni okvir i obvezu u odnosu na sustav financiranja Društva. Pored toga, RH je članica Funkcionalnog bloka zračnog prostora središnje Europe (Functional Airspace Block Central Europe - FAB CE) koji čini 7 europskih država (Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Mađarska, Hrvatska, Slovačka i Slovenija). Društvo je pružatelj usluga u zračnoj plovidbi i dio je europskog sustava naplate usluga pruženih u zračnoj plovidbi u pravnom okviru Jedinstvenog europskog neba, definiranog okvirnim uredbama Europske komisije (EK) 549/2004, 550/2004, 551/2004, 552/2004 te posebice specifičnim uredbama koje uređuju područje poslovne učinkovitosti - 390/2013 („Performance uredba“) te područje financiranja poslovnih aktivnosti Društva - 391/2013 („Charging uredba“) kao i Eurocontrolovim načelima i multilateralnim i međunarodnim sustavom rutnih naknada. Implementacija europske legislative u RH vezano na financiranje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi definirana je Pravilnikom o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (NN 91/2013). Iz navedene regulative potrebno je istaknuti da je iznos ukupnih prihoda iz ANS naknada ograničen visinom planiranih, opravdanih i odobrenih ukupnih rashoda za promatrano razdoblje, a koji između ostalog, zadovoljavaju od strane Europske komisije (dalje EK ili Komisija) zadane ciljeve povećanja troškovne efikasnosti za drugo referentno razdoblje (dalje RP2; 2015. - 2019.) svih subjekata ANS industrije na cijelom prostoru EU-a.

Podružnice Pula, Rijeka, Lošinj, Split/Brač, Zadar, Dubrovnik i Osijek ustrojstvene su jedinice poslova kontrole zračnog prometa, zrakoplovno-tehničkih, zrakoplovno-meteoroloških i finacijsko-pravnih poslova, u opsegu koji je potreban za nesmetano odvijanje zračnog prometa u njihovoj ovlasti.

Pogledajte korporativni video o Hrvatskoj kontroli zračne plovidbe:

Međunarodni aspekt

- **V. 1992.** Republika Hrvatska pristupila ICAO-u (Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo)
- **VII. 1992.** Republika Hrvatska pristupila ECAC-u (Europska konferencija civilnog zrakoplovstva)
- **III. 1997.** Republika Hrvatska pristupila EUROCONTROL-u (Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe)
- **V. 2011.** sedam srednjoeuropskih zemalja (RH, BiH, Slovenija, Austrija, Mađarska, Češka i Slovačka) potpisalo Sporazum o uspostavi FAB CE-a (Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe), a na razini pružatelja usluga u zračnoj plovidbi potpisani je Sporazum o suradnji
- **VI. 2011.** Hrvatska kontrola zračne plovidbe postala punopravna članica COOPANS-a (suradnje pet pružatelja usluga u zračnoj plovidbi)
- **IV. 2014.** Hrvatska kontrola zračne plovidbe postala punopravna članica CANSO-a (Međunarodne organizacije civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi).

Nacionalni aspekt

- **do IX. 1991.** Centar oblasne kontrole letenja (COKL) Zagreb djelovao u okviru Savezne uprave za kontrolu letenja (SUKL) bivše SFRJ
- **I. 1992.** osnovana Uprava kontrole letenja u okviru Ministarstva pomorstva, prometa i veza
- **II. 1998.** donesen Zakon o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o.
- **XII. 1999.** Hrvatska kontrola zračne plovidbe registrirana na Trgovačkom sudu kao društvo s ograničenom odgovornošću
- **XII. 2005.** u operativni rad puštena nova oblasna kontrola zračnog prometa s novim sustavom za upravljanje zračnim prometom Eurocat 2000E proizvođača Thales
- **III. 2009.** Hrvatska kontrola zračne plovidbe certificirana za pružanje četiri vrsta usluga u skladu s propisima EU-a Jedinstveno europsko nebo (SES – Single European Sky)
- **II. 2014.** Hrvatska kontrola zračne plovidbe uvela u operativni rad novi sustav za upravljanje zračnim prometom - COOPANS.

Vizija HKZP-a

Vizija HKZP-a izjava je koja definira budući smjer ili definirane ciljeve Društva i javno se objavljuje.

„Želimo biti među vodećim pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u središnjoj Europi. Viziju ćemo ostvariti kroz fleksibilnu organizaciju koja se prilagođava zahtjevima svojih korisnika.“

Djelatnost HKZP-a

Djelatnosti HKZP-a, između ostalog, uključuju:

- obavljanje usluga u zračnoj plovidbi (ANS), poglavito usluga kontrole zračnog prometa, usluga uzbunjivanja, usluga letnih i preduzletnih informacija, sve u cilju osiguravanja sigurnog, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa, zatim usluga obrade i pohranjivanja podataka o letu te proslijedivanja informacija od važnosti za sigurnost, upravljanje zračnim prometom i korištenje zračnog prostora
- prikupljanje, obradu i objavljivanje zrakoplovnih informacija, uključujući objavljivanje posebnih publikacija
- izradu specifikacija operativnih zahtjeva u odnosu na sustave za upravljanje zračnim prometom, sustave za posluživanje i nadzor te opremu, infrastrukturu itd.
- planiranje i skrb o strukturi zračnog prostora i letačkim postupcima, vodeći računa o interesima vojnih i civilnih korisnika te zaštiti okoliša
- razvijanje, izgradnju, održavanje, nadzor te provjeravanje ispravnosti postrojenja, sustava i uređaja za kontrolu zračne plovidbe i zrakoplovne meteorologije
- zrakoplovno-meteorološka motrenja za klimatologiju aerodroma te sastavljanje i razmjenu zrakoplovnih meteoroloških izvještaja
- izradu zrakoplovnih meteoroloških prognoza, kao i posebnih informacija i upozorenja za zračne luke i rute u hrvatskom zračnom prostoru; pripremu zrakoplovne meteorološke dokumentacije te obavljanje drugih zadaća specificiranih u ICAO-ovim dokumentima
- provedbu i koordinaciju specifičnih zadaća u raznim međunarodnim organizacijama, poglavito u ICAO-u i Eurocontrolu
- stručno ospozobljavanje osoblja tijekom cijelog radnog vijeka
- izvoz i uvoz za vlastite potrebe
- ostale poslove i djelatnosti koje su u funkciji sigurnog odvijanja zračnog prometa.

Misija HKZP-a

Misija HKZP-a dokument je koji definira razlog postojanja ili temeljnu djelatnost Društva i javno se objavljuje.

„Naša misija jest pružati sigurne i kvalitetne usluge u zračnoj plovidbi na potpuno zadovoljstvo naših korisnika i vlasnika. Misiju ostvarujemo suradnjom s našim partnerima u europskoj ATM mreži, stvarajući visokokvalificirane zaposlenike i motivirajuće okruženje.“

HKZP je sukladno regulativi SES-a certificirani pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, i to za:

- a) operativne usluge u zračnom prometu (ATS)
- b) usluge komunikacije, navigacije i nadzora (CNS)
- c) usluge zrakoplovne meteorologije (MET)
- d) usluge zrakoplovnog informiranja (AIS).

HKZP svoje usluge pruža na otvoren i transparentan način, bez narušavanja ili sprječavanja tržišnog natjecanja. Uvjeti za pristup uslugama objavljeni su u zrakoplovnim informativnim publikacijama.

U HKZP-u je vrlo dobro razvijen proces formalnih konzultacija s korisnicima koji se odvija redovito, uz moguće pritužbe ili prijedloge koji se uzimaju u obzir kako bi se kontinuirano poboljšavala kvaliteta pružanja usluga.

HKZP-ove glavne operativne jedinice su:

• **Centar oblasne kontrole Zagreb** (COK) pruža usluge oblasne kontrole zračnog prometa za kontrolirano područje (CTA) Zagreb i dio CTA-a FIR-a Sarajevo te usluge prilazne kontrole zračnog prometa u završnom kontroliranom području (TMA) Zagreb.

• **Aerodromska kontrola zračnog prometa Zagreb/Lučko** pruža usluge toranske kontrole zračnog prometa u kontroliranoj zoni (CTR) Zagreb i CTR-u aerodroma Lučko.

• **Sedam podružnica** pruža usluge prilazne i toranske kontrole zračnog prometa: Osijek, Rijeka, Pula, Zadar, Split/Brač, Dubrovnik, Lošinj.

Lokacija	Zagreb	Split/Brač	Dubrovnik	Rijeka	Zadar	Lošinj	Pula	Osijek	Ukupno
Broj zaposlenih	508	61	46	16	44	3	50	12	740

Poseban izazov u poslovanju HKZP-a predstavlja vrlo jak sezonski učinak s fluktuacijom dnevnog prometa s preko 2.500 IFR GAT operacija na vrhuncu ljetnog razdoblja, do ispod 900 tijekom zimskog razdoblja, što u ljetnim mjesecima postavlja značajan dodatni pritisak na planiranje resursa i upravljanje kapacitetima.

Statistika IFR i VFR prometa za 2017.

U tablicama i grafovima pod oznakama IFR, OAT i VFR evidentirane su sljedeće operacije:

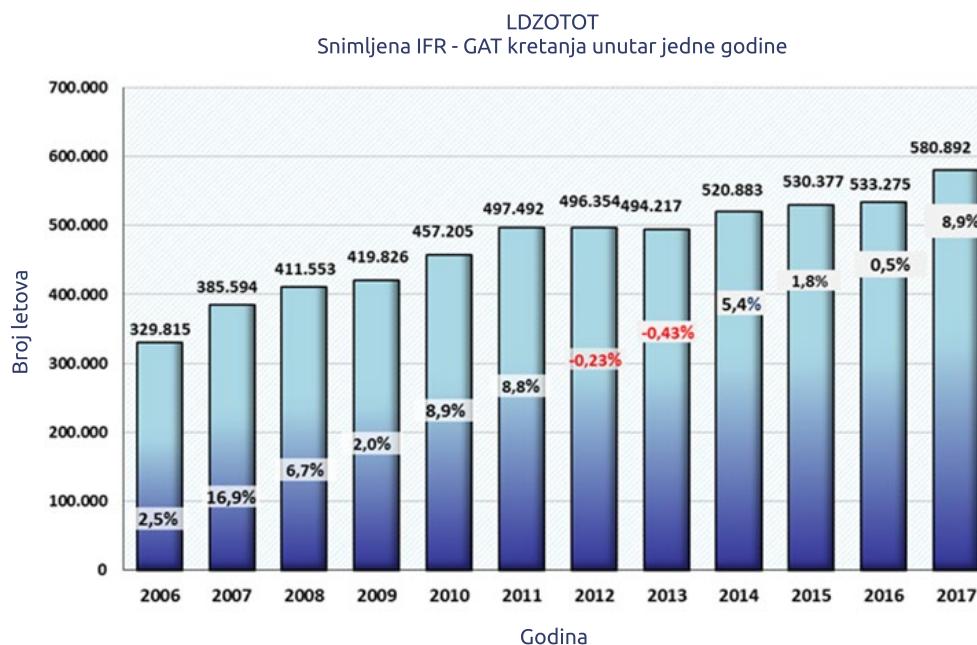
IFR – predstavlja GAT IFR promet (General Air Traffic – Instrument Flight Rules) – opći zračni promet koji se obavlja prema pravilima instrumentalnog letenja.

VFR – predstavlja GAT VFR promet (General Air Traffic – Visual Flight Rules) – opći zračni promet koji se obavlja prema pravilima vizualnog letenja.

OAT – predstavlja OAT promet (Operational Air Traffic) – operativni zračni promet – letovi koji se obavljaju u skladu s posebno utvrđenim postupcima i pravilima koji odstupaju od pravila i postupaka za opći zračni promet.

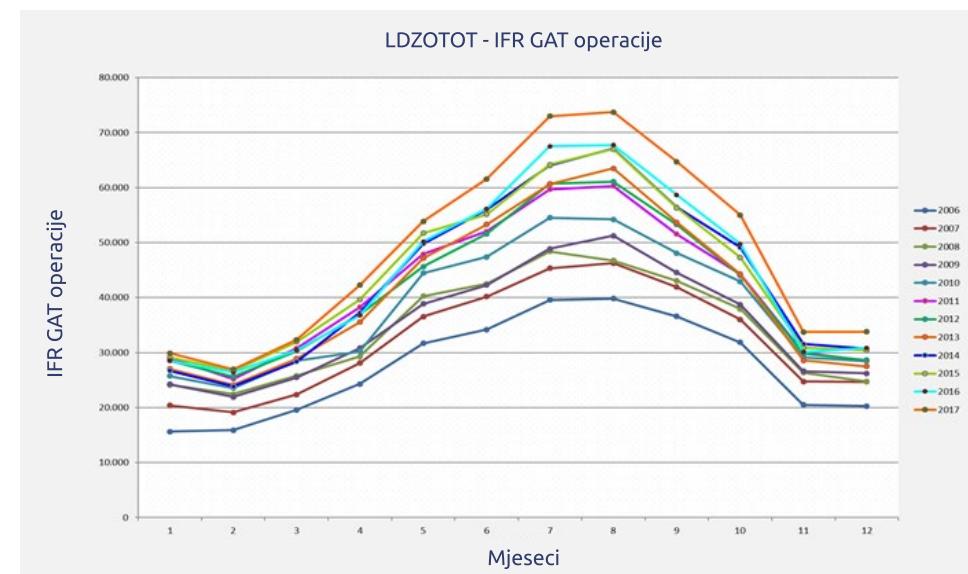
AD Brač i AD Lošinj otvoreni su u periodu ljetnog reda letenja (od kraja ožujka do kraja listopada) prema potrebi.

Pregled IFR GAT prometa po godinama

Broj letova (LDZOTOT) od 2006. do 2017.

Pregled broja IFR GAT operacija (LDZOTOT) po mjesecima od 2006. do 2017.

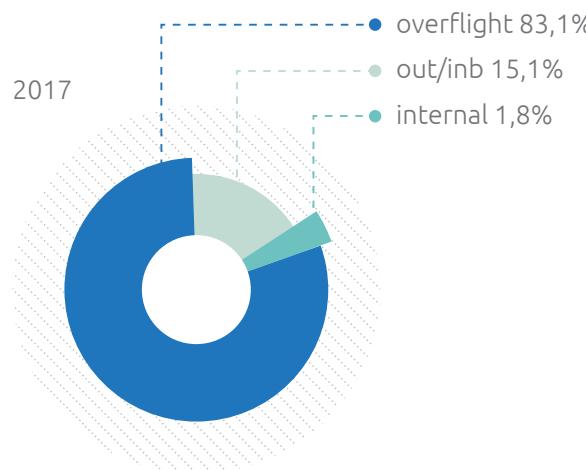
Usporedni prikaz mjesečnog broja letova od 2006. do 2017.

Analizom IFR GAT prometa u 2017. na volumenu prometa LDZOTOT utvrđen je porast prometa od 8,93 % u odnosu na 2016. Od svibnja do listopada 2017. u odnosu na isti period 2016. zabilježen je porast prometa od 9 %, a u zimskom periodu 2017. u odnosu na isti period 2016. ostvaren je porast prometa od 8,6 %.

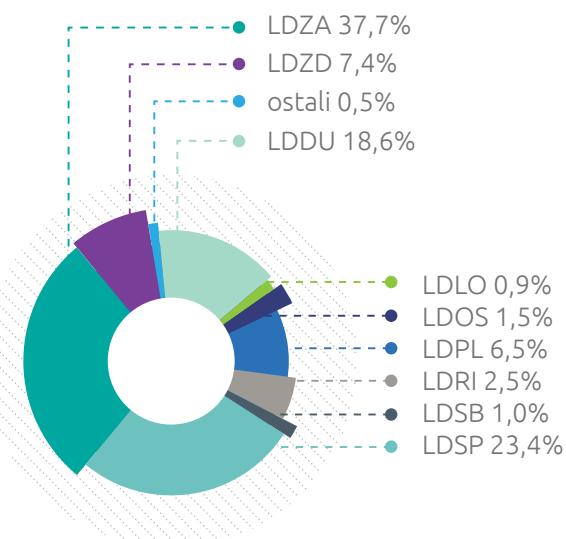
Karakteristika IFR GAT prometa u 2017. povećanje je broja međunarodnih odlazaka i dolazaka (out/inb) za 12 %, unutarnjeg prometa (internal) za 6 % i broja preleta (overflight) za 8,4 % (sve u usporedbi s 2016. prema broju letova). Prema udjelima u ukupnom prometu u 2017. u odnosu na 2016. udio preleta smanjen je za 0,3 %, udio dolazaka/odlazaka povećan je za 0,4 % i udio domaćeg prometa smanjen je za 0,1 %.

U kategoriju Ostali (others) svrstane su "Z" i "Y" GAT operacije koje započinju ili završavaju na ostalim aerodromima u RH, a imaju IFR komponentu unutar AoR-a ATCC-a Zagreb: LDPV, LDRG, LDSH, LDVA, LDVC i LDZL

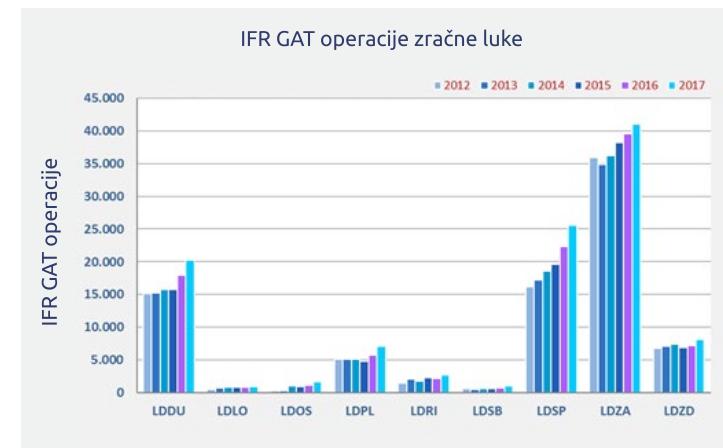
Udio preleta, dolaznog/odlaznog i domaćeg prometa

Udio preleta, dolaznog/odlaznog i domaćeg prometa u ukupnom prometu

Prikaz udjela prometa po aerodromima

Usporedba IFR GAT prometa na aerodromima od 2012. do 2017.

STRATEŠKI CILJEVI HKZP-a

HKZP kao poduzeće u državnom vlasništvu u svakom segmentu svog posovanja nastupa kao čuvar hrvatskog zračnog prostora i tako pridonosi nacionalnoj sigurnosti u suradnji s ostalim čimbenicima u Republici Hrvatskoj (MMPI – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, HACZ – Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, AZI – Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, MORH – Ministarstvo obrane Republike Hrvatske). Istovremeno, HKZP je dio međunarodnog sustava pružanja usluga u zračnoj plovidbi i dio Jedinstvenog europskog neba pa ostvarujući svoje strateške ciljeve i nacionalne interese ostvaruje i europske strateške ciljeve kroz održavanje visokog stupnja sigurnosti zračnog prometa, osiguranje dovoljnih kapaciteta, povećanje troškovne efikasnosti i smanjenje onečišćenje okoliša. Pružajući svoje usluge otvoreno i transparentno na konkurentnom europskom tržištu, HKZP ima za cilj do kraja 2019. postati jedan od najefikasnijih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u Europi. HKZP je utvrdio strateške ciljeve koji tvore osnovu ključnih pokazatelja učinkovitosti predstavljenih u Planu učinkovitosti FAB CE-a za razdoblje 2015.-2019.

Sigurnost

Kapacitet

Okoliš

Troškovna
efikasnost

Organizacijska
poboljšanja

KLJUČNI STRATEŠKI CILJEVI (RP2) I CILJNE VRIJEDNOSTI

SIGURNOST

Održavanje visoke razine sigurnosti

Postići djelotvornost sustava upravljanja sigurnošću (SMS) razine D za sva područja, uključujući kulturu sigurnosti, do kraja 2019. Za sve ostale godine kroz RP2 mora se postići najmanje razina C djelotvornosti SMS-a za sva područja.

Postići sljedeće postotke primjene RAT metodologije na ATM događaje u kojima je došlo do ugroze operacija zrakoplova ili nemogućnosti pružanja sigurnih ATM usluga:

- SMIs - >=80% do 2017., 100% do kraja 2019. (narušavanja minimalne separacije),
- RIs - >=80% do 2017., 100% do kraja 2019. (neodobreni ulazi na uzletno-sletnu stazu),
- ATM-S - >=80% do 2017., 100% do kraja 2019. (događaji povezani sa sigurnošću ATM-a).

Kultura pravičnosti (Just Culture):

- razvoj zrele kulture sigurnosti u HKZP-u (Akcijiski plan poboljšanja SMS-a),
- uspostava snažnih veza s HACZ-om i AIN-om u smislu kulture pravičnosti,
- jačanje i davanje snažne podrške integriranju načela kulture pravičnosti u hrvatski zakonodavni okvir.

OKOLIŠ

Osigurati vođenje zračnog prometa na način da se poboljša učinkovitost leta tijekom RP2.

Implementacija zračnog prostora slobodnih ruta (FRA) unutar FAB CE-a, Implementacija FRA u suradnji sa susjednim pružateljima usluga, Razvoj i optimizacija ATS rutne mreže.

Strateški cilj vezan uz okoliš mjerit će se ključnim pokazateljem učinkovitosti za okoliš te ključnim pokazateljima učinkovitosti definiranim na lokalnoj razini u suradnji s upraviteljem mreže.

KAPACITET

Osigurati adekvatni kapacitet i odraditi zračni promet s najmanjim mogućim kašnjenjima.

Usluge će se pružati u skladu s ciljnim vrijednostima EU razine ili još bolje prema ustanovljenim ciljevima FAB CE razine.

a) Rutna ATFM kašnjenja po letu

HKZP-ove ciljne vrijednosti za ključne pokazatelje usklađene su s ciljevima koje je uspostavila Republika Hrvatska u Planu performansi FAB CE-a, a za RP2 postavljene su kako slijedi:

- 2015. - 0,23 [min/let],
- 2016. - 0,22 [min/let],
- 2017. - 0,21 [min/let],
- 2018. - 0,21 [min/let],
- 2019. - 0,19 [min/let].

Ciljne vrijednosti za ključni pokazatelj iz područja kapaciteta HKZP-a, postavljene su ispod referentnih vrijednosti kapaciteta koje je procijenio upravitelj mreže (NM - Network Manager) (0.26, 0.25, 0.25, 0.24, 0.24) po godini. Na taj način HKZP izravno pridonosi postizanju ciljeva i poboljšanju vezanom uz kapacitete EU i FAB razine te ciljeva kašnjenja. Postavljeni ciljevi HKZP-a ističu kontinuirano poboljšanje u planiranju ljudskih resursa kako bi se smanjili nedostaci kapaciteta, pogotovo u najintenzivnijem ljetnom razdoblju.

Tijekom RP2 predviđen je stalni rast osnovnog kapaciteta, u skladu s postojećim prognozama razvoja prometa STATFOR-a. (Statistic and Forecasts, Eurocontrol - statistika i prognoze Eurocontrole) Učinkovitost HKZP-a u području kapaciteta znatno se poboljšala tijekom RP 1 optimizacijom ljudskih potencijala, optimalnom razdjelnom razinom leta (DFL) te drugim poboljšanjima na područjima upravljanja zračnim prostorom (ASM) i komunikacija, navigacije i nadzora (CNS). Daljnja se poboljšanja očekuju od naprednih funkcionalnosti novog COOPANS ATM sustava, koji je usklađen

sa zahtjevima SES-a, kao i od dinamičkih koncepata usklađivanja zahtjeva i kapaciteta koji se razvijaju za upotrebu u RP2. Utjecaj tranzicije gornjeg dijela zračnog prostora BiH na ključni pokazatelj u području kapaciteta nije specificiran te nije ni procijenjen u postojećoj verziji Operativnog plana mreže (NOP) iz veljače 2014. To implicira da utjecaj tranzicije gornjeg zračnog prostora BiH nije uključen u gore navedene vrijednosti. Nadalje, referentne vrijednosti kapaciteta za HKZP postavljene su na razini COK-a, što uključuje FIR Zagreb i dio zračnog prostora BiH. Svaka promjena volumena kontroliranog zračnog prostora imat će određene posljedice na organizaciju zračnog prostora, performanse kapaciteta i performanse samog poslovanja HKZP-a.

U slučaju tranzicije gornjeg zračnog prostora BiH, čim se definira Plan tranzicije i usuglasí između sve tri strane (HKZP, SMATSA, BHANSA), plan kapaciteta će se revidirati s obzirom na zahtjeve i utjecaj na mrežu. Tranzicija može imati značajan utjecaj na HKZP-ove ciljne vrijednosti za KPI kapaciteta, na što HKZP ne može utjecati.

KAPACITET

b) Kašnjenje u dolasku

Održavati nisko ATFM kašnjenje po letu u dolasku koje se pripisuje terminalnim i aerodromskim uslugama u zračnoj plovidbi. Za LDZA (Zagreb/Pleso) ciljevi vezani uz kašnjenje u dolasku postavljeni su kako slijedi:

- 2015. - 0,05 [min/let],
- 2016. - 0,05 [min/let],
- 2017. - 0,05 [min/let],
- 2018. - 0,05 [min/let],
- 2019. - 0,05 [min/let].

Operacije zračnih luka integrirane su u strateško planiranje mreže te su planirane svakodnevne operacije. Precizna prostorna navigacija (PRNAV) i operacije neprekinutog snižavanja (CDO) planiraju se u svrhu daljnjih poboljšanja.

ORGANIZACIJSKA POBOLJŠANJA

Održati i razvijati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Nadalje, osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

Promjene u organizacijskoj strukturi,
Poboljšanje sustava upravljanja (uvođenje novih sustava upravljanja),
Uvođenje integriranog sustava upravljanja, kontrole pristupa i prisutnosti itd.,
Sustav upravljanja dokumentima.

TROŠKOVNA EFIKASNOST

Pružanje usluga koje su sigurne i ekološki prihvatljive na zahtijevanoj razini kapaciteta, uz planirano smanjenje determiniranih troškova kao i determiniranih jediničnih troškova.

Predviđeni razvoj determiniranih jediničnih troškova za rutne usluge (en-route DUC) (izraženih u EUR iz 2009.) za Hrvatsku (konsolidirano) jednako kao i za HKZP (zasebno) je kako slijedi:

Rutni DUC (EUR 2009.)	2014.FC	2015.P	2016.P	2017.P	2018.P	2019.P	CAGR 2019./2014.
Hrvatska % promjena	47,1	47,4 0,7%	47,6 0,4%	46,5 -2,3%	43,8 -5,9%	40,5 -7,5%	40,5 -7,5%
HKZP % promjena	44,0	44,0 0,3%	44,3 0,4%	43,1 -2,6%	40,5 -6,1%	37,3 -7,8%	37,3 -7,8%

U cilju provedbe budućeg adekvatnog sustavnog vrednovanja i ocjene ukupne troškovne efikasnosti HKZP-a tijekom RP2, ukupni utvrđeni (determinirani) rutni troškovi HKZP-a (kao i za cijelu RH) u ovom Planu uključuju i one troškove koji se alociraju na BiH bazu troškova rutnih naknada temeljem činjenice što HKZP angažmanom svojih resursa pruža usluge unutar zračnog prostora BiH.

Predviđeni razvoj determiniranih jediničnih troškova (u EUR iz 2009.) za terminalne usluge Zone 1 (Z1 DUC Terminal) jest kako slijedi:

Z1 DUC terminal (EUR2009.)	2015.P	2016.P	2017.P	2018.P	2019.P	CAGR 2019./2014.
Hrvatska % promjena	216,8	221,3 2,1%	217,7 -1,7%	211,9 -2,7%	202,9 -4,2%	-1,6%
HKZP % promjena	209,5	211,2 0,8%	208,0 -1,5%	203,0 -2,4%	194,5 -4,2%	-1,8%

EKONOMSKA KATEGORIJA

HKZP je u izvještajnom razdoblju ostvario pozitivan financijski rezultat koji je detaljnije iznesen u revidiranom financijskom izvješću, u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, dostupnom na stranicama www.crocontrol.hr

HKZP je u 2017. nastavio niz uspješnih poslovnih godina. Ostvarena neto dobit iznosi 91,3 milijuna kuna što je porast od 32,4 % u odnosu na prethodnu godinu.

Detaljnije informacije o ekonomskom učinku dostupne su na mrežnim stranicama www.crocontrol.hr

Red. br.	Elementi	2016. (u kn)	2017. (u kn)
1.	Ukupni prihodi	757.384.199	782.499.879
2.	Ukupni rashodi	671.828.127	672.004.772
3.	Dobit prije oporezivanja	85.556.072	110.495.107
4.	Financijski prihodi	6.428.032	4.578.352
5.	Financijski rashodi	7.468.427	6.302.701
6.	Amortizacija	105.033.105	107.274.303
7.	Poslovni prihodi	750.956.167	777.921.527
8.	Poslovni rashodi	664.359.700	665.702.071
9.	Operativna dobit	86.596.467	112.219.456
10.	EBITDA	191.629.572	219.493.758
11.	EBITDA marža %	25,52%	28,22%
12.	Porez na dobit	16.583.116	19.176.861
13.	Dobit nakon oporezivanja	68.972.956	91.318.246
14.	Bruto profitna marža %	11,30%	14,12%
15.	Neto profitna marža %	9,11%	11,67%

Izravno stvorena i distribuirana ekonomска vrijednost 2017. (u kn)

IZRAVNO STVORENA EKONOMSKA VRIJEDNOST

Prihodi **763.165.086 kn**

DISTRIBUIRANA EKONOMSKA VRIJEDNOST

560.719.536 kn

Operativni troškovi	93.261.948 kn
Troškovi zaposlenika	446.278.609 kn
Plaćanja davateljima kapitala	2.626.582 kn
Uplate u državni proračun	18.456.804 kn
Ulaganja u zajednicu	1.382.985 kn

ZADRŽANA EKONOMSKA VRIJEDNOST

202.445.711 kn

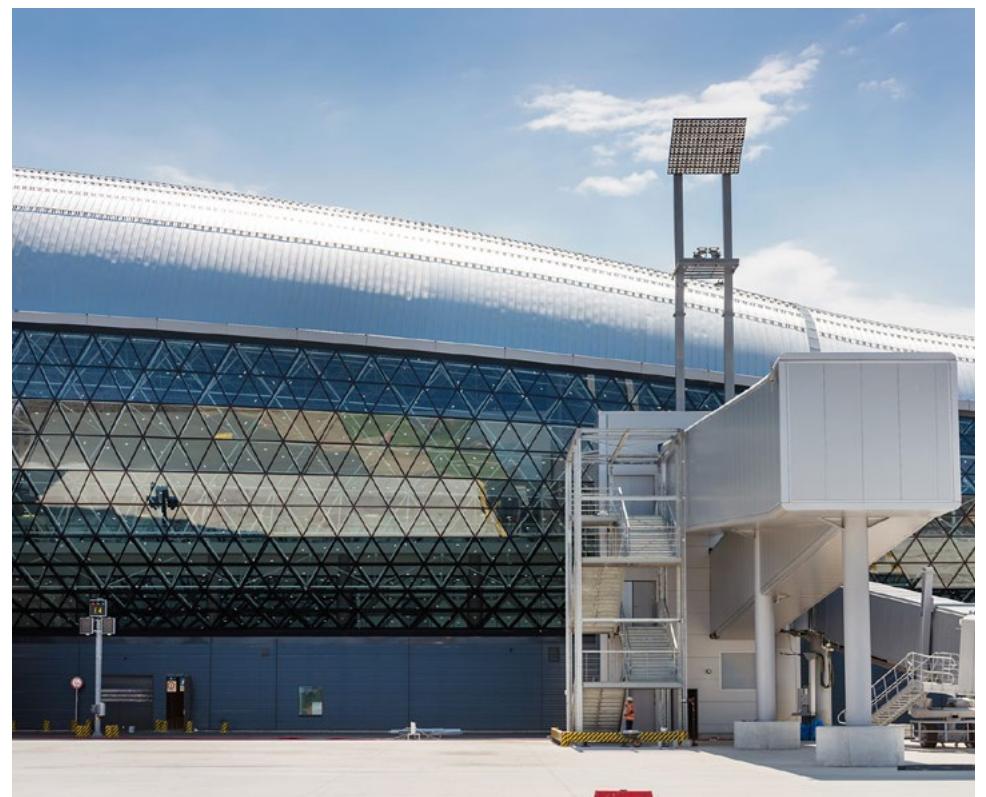
Praksa nabave – dobavljači

Nabava je vrlo važan segment poslovanja HKZP-a. Nositelji postupka nabave jesu:

- a. Služba financijskih i komercijalnih poslova sa sjedištem u Zagrebu, odnosno
- b. referenti materijalno-financijskog poslovanja sa sjedištem u podružnicama (lokacije Osijek, Pula, Rijeka, Zadar, Split i Dubrovnik) i
- c. Služba pravnih i općih poslova.

Društvo je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, a proces provođenja postupaka javne nabave propisan je Zakonom o javnoj nabavi, internim aktima HKZP-a (Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave i Uputom o procesu nabave radi zaštite interesa Društva) te planovima nabave za tekuću godinu. Kod odabira dobavljača za pojedine grupe roba, radova i usluga uvjet koji postavlja HKZP jest taj da izabrani dobavljač zadovolje definirane zahtjeve kvalitete, rokove isporuke i uvjete plaćanja ali tijekom obavljanja svoje poslovne aktivnosti za HKZP vode računa o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu te zaštiti okoliša.

Promet s dobavljačima ostvaren je na domaćem i stranom tržištu. U strukturi uvoza većinu čine dobavljači s tržišta EU-a. Za razdoblje siječanj – prosinac 2017. dobavljačima je ukupno isplaćeno oko 184 milijuna kn, od čega dobavljačima iz RH 106 milijuna kn, a inozemnim dobavljačima 78 milijuna kn.

SUSTAVI UPRAVLJANJA

Društvo je pravna osoba s pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenima Zakonom o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe, Zakonom o zračnom prometu, drugim propisima te Statutom Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. Statut je opći akt Hrvatske kontrole zračne plovidbe, društva s ograničenom odgovornošću, kojim se uređuju temeljna pravila glede pravnog statusa i ustroja Društva, kao i druga pitanja sukladno Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe.

Društvo je ustrojeno tako da se pri obavljanju poslova kontrole zračne plovidbe osigurava sigurno, redovito i nesmetano odvijanje zračnoga prometa.

Unutarnji ustroj Društva sastoji se od središnjega dijela i podružnica. Središnji dio

obuhvaća uredre direktora i organizacijske jedinice za vojne poslove, međunarodne poslove, strategijsko planiranje, sigurnost, pravne, kadrovske i opće poslove, finansijske i komercijalne poslove, stručne poslove kontrole zračnog prometa, zrakoplovno-tehničke poslove, poslove zrakoplovne meteorologije i poslove operativne provedbe.

Podružnice se ustrojavaju s organizacijskim jedinicama za poslove kontrole zračnog prometa, zrakoplovno-tehničke poslove, zrakoplovno-meteorološke poslove i finansijsko-pravne poslove, u opsegu koji je potreban za nesmetano odvijanje zračnog prometa u ovlasti određene podružnice.

Sustavi upravljanja predstavljaju preduvjet za učinkovito pružanje usluga te kvalitetno upravljanje poslovnim procesima. Osim sustava upravljanja sigurnošću (Safety Management System – SMS) koji je od iznimne važnosti, HKZP ima uspostavljene i primjenjuje Sustav upravljanja kvalitetom (Quality Management System – QMS) sukladan zahtjevima međunarodnog standarda ISO 9001, Sustav upravljanja okolišem (Environmental Management System – EMS), sukladan zahtjevima međunarodnog standarda ISO 14001 i Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu (Occupational Health and Safety Management System – OHSAS), sukladan zahtjevima međunarodnog standarda BS OHSAS 18001.

HKZP je nositelj sljedećih certifikata za:

- Sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008
- Sustav upravljanja okolišem ISO 14001:2015
- Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću OHSAS 18001

HKZP posvećuje posebnu pažnju sustavima upravljanja vezanim uz sigurnost i kvalitetu. Razvoj, unapređenje i primjena **sustava upravljanja sigurnošću (SMS)** jedna je od najvažnijih zadaća Društva jer je to alat kojim se kontroliraju rizici i stvaraju pretpostavke za postizanje visoke razine sigurnosti, a sukladno Uredbi (EU) br. 1035/2011 Društvo koristi jedinstveni sustav upravljanja kvalitetom koji je usklađen s normom ISO 9001, a primjenjuje se na sve četiri vrste usluga koje Društvo pruža (ATS, CNS, AIS i MET).

Kod svih sustava upravljanja zabilježen je značajan napredak, što se vidi iz ocjene sustava (kroz izvještavanje o performansama, kao i kroz izvještaje s audita/nadzora). Provođenjem SMS-a u HKZP-u omogućava se pravovremeno identifikacija i procjena rizika te po potrebi provođenje mjera za ublažavanje rizika s ciljem aktivne kontrole rizika.

HKZP kao pružatelj usluga u zračnom prometu kroz SMS osigurava:

- a) definiranje sigurnosnih rizika;
- b) provođenje mjera potrebnih za održavanje prihvatljive razine sigurnosti;
- c) kontinuirano praćenje i redovite procjene razine sigurnosti;
- d) kontinuirano podizanje ukupne razine sigurnosti.

Osnovne komponente SMS-a u HKZP-u:

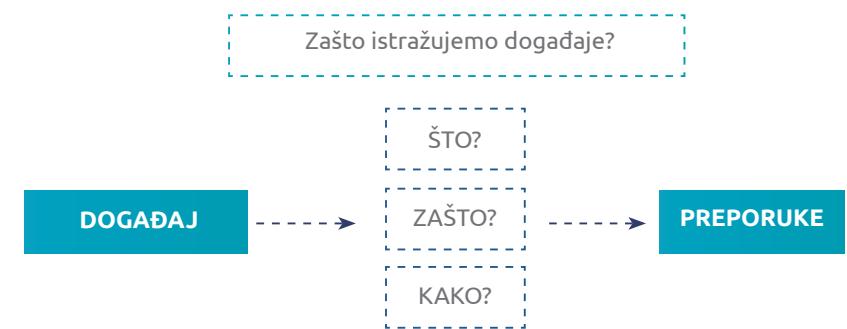

Svrha nije raspodjela ili dodjela krivnje odnosno odgovornosti.

Sustav upravljanja zaštitom u HKZP-u uveden je 2008. i otada se neprestano razvija u prilično složenim uvjetima (mnogobrojno osoblje, velik broj objekata bez stalnog osoblja, ovisnost o tehničkim sustavima i sustavima prijenosa podataka vanjskih partnera i sl.). Zaštita zračnog prometa u HKZP-u obuhvaća tri segmenta:

- a) zaštitu samog sustava upravljanja zračnim prometom (ATM)
- b) zaštitu sustava upravljanja zračnim prometom na području zračne luke i zrakoplova u nadležnosti kontrole zračnog prometa
- c) zaštitu zračnog prostora od svakog oblika ilegalnog ometanja

Sustav se temelji na procjeni rizika po vrijednosti koje se štite i mjerama koje se uvode razmjerno rizicima.

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Tijela Društva jesu:

Uprrava

Nadzorni odbor

Skupština

Uprrava Društva sastoji se od jedne osobe – direktora, kojega imenuje i opoziva Nadzorni odbor Društva. Direktor Društva imenuje se na vrijeme od pet godina, temeljem javnog natječaja. Direktor Društva zastupa Društvo i vodi poslove Društva na vlastitu odgovornost.

Direktore sektora i izvršne direktore imenuje i razrješava direktor Društva. Direktora Sektora vojnih zadaća imenuje direktor Društva uz suglasnost ministra obrane. Direktori sektora za svoj rad odgovaraju direktoru Društva.

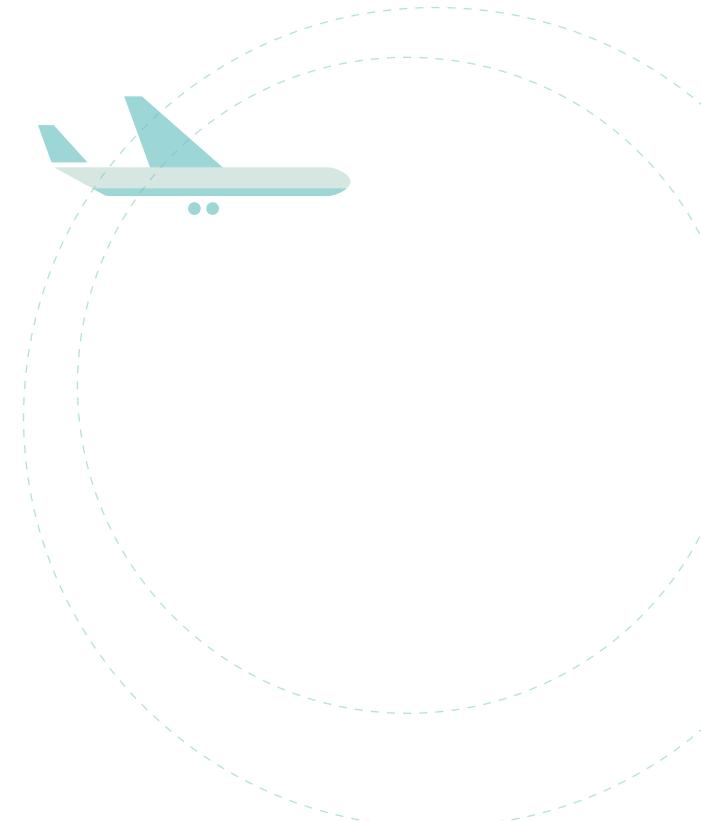
Nadzorni odbor čini pet članova od kojih četiri bira i opoziva Skupština Društva, a jedan član bira se iz redova zaposlenika. Članovi Nadzornog odbora biraju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno birani.

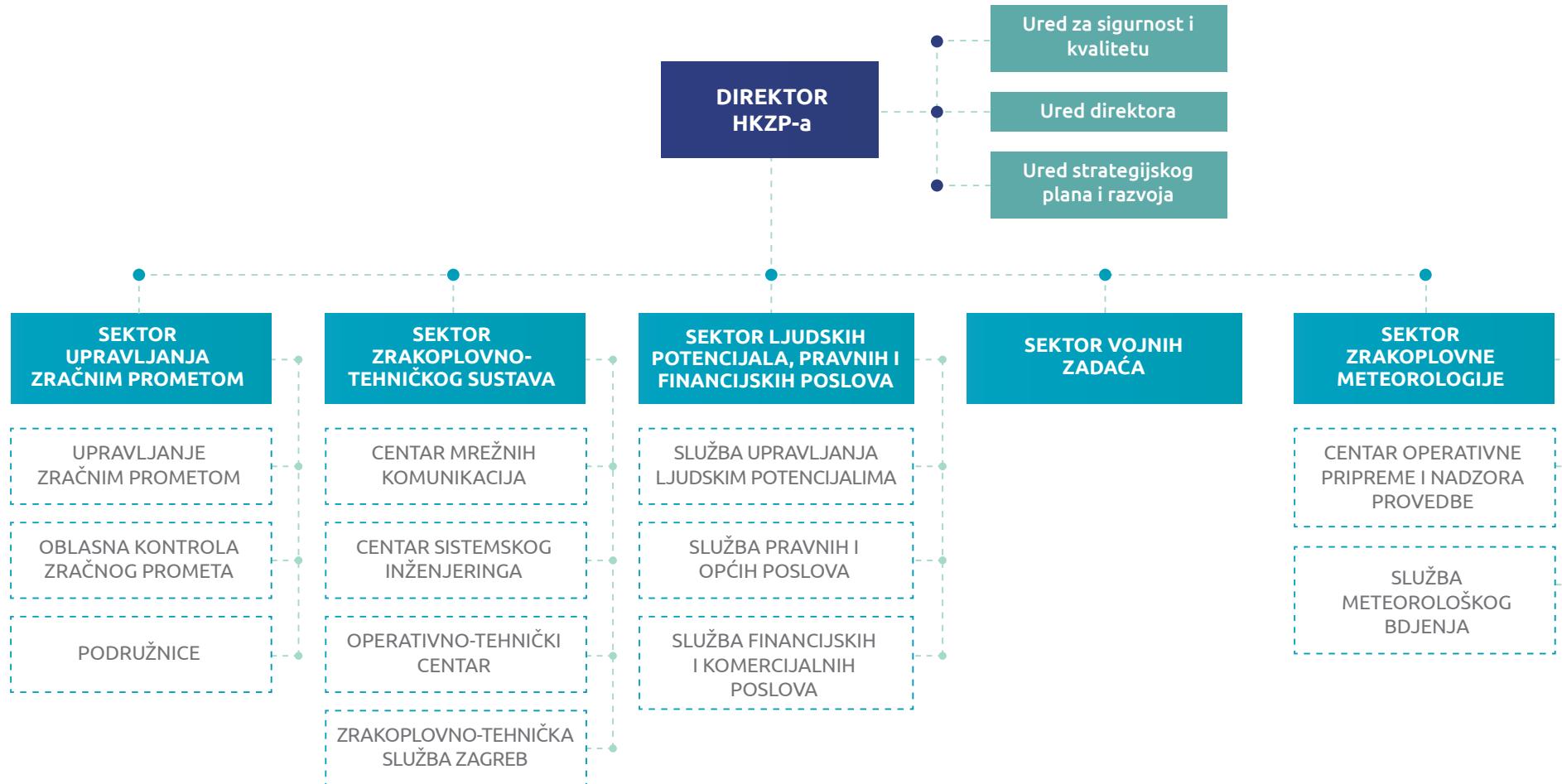
Nadzorni odbor može donositi odluke ako je sjednici nazočna natpolovična većina članova. Nadzorni odbor može donositi odluke u svezi vojnog letenja ako u donošenju odluke sudjeluju svi članovi Nadzornog odbora. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom glasova njegovih članova koji sudjeluju u odlučivanju.

Nadzornom odboru u radu pomaže Revizorski odbor kao savjetodavno tijelo. Revizorski odbor sastoji se od članova Nadzornog odbora i članova koje je imenovao Nadzorni odbor.

Skupština Društva čine ministar ovlašten za poslove zračnog prometa, ministar financija i ministar obrane. Predsjednik Skupštine Društva ministar je ovlašten za poslove zračnog prometa, odnosno ministar mračnog prometa i infrastrukture.

Skupština Društva može valjano odlučivati ako su u njoj nazočna najmanje dva člana Skupštine ili njihovi zastupnici. Skupština Društva donosi odluke većinom glasova ukupnoga broja članova.

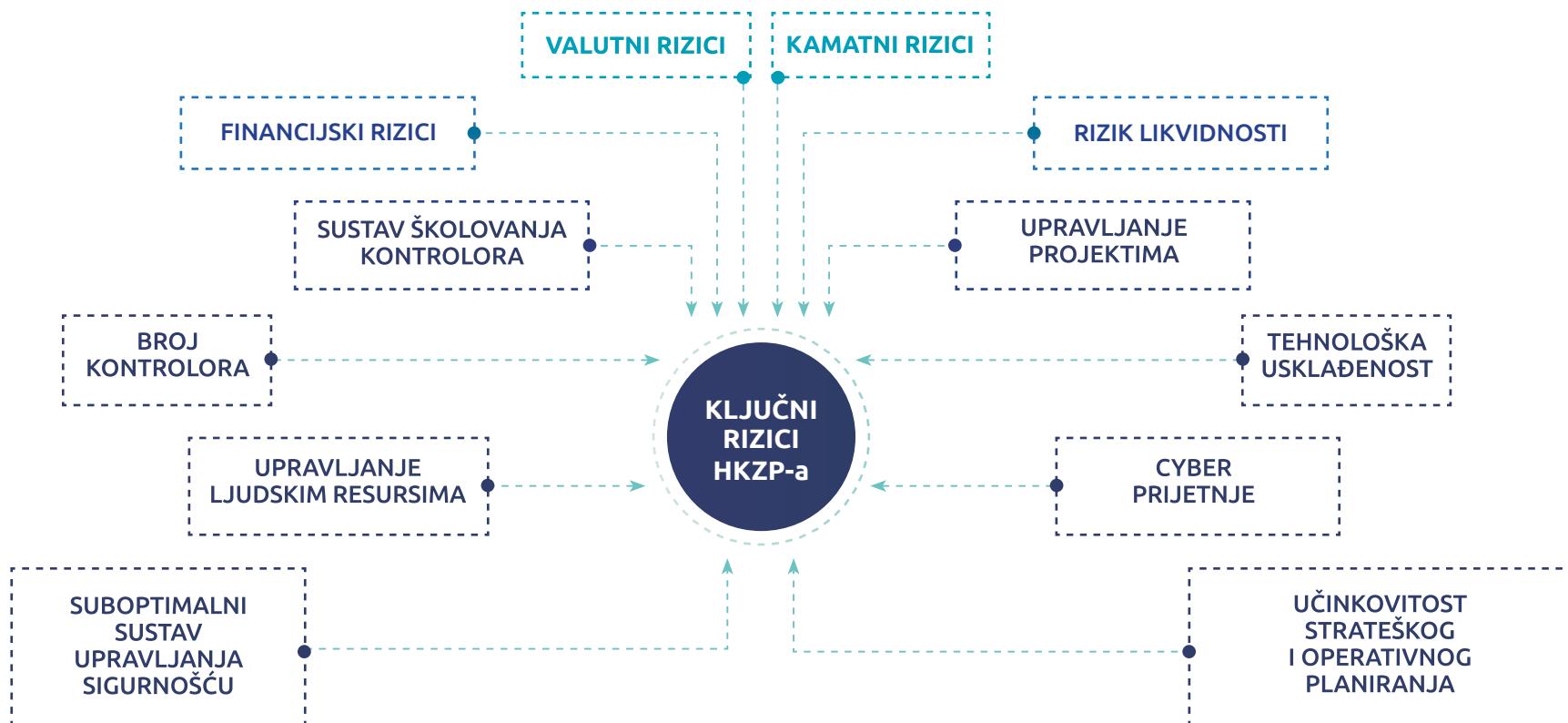

Shematski prikaz trenutne organizacijske strukture Društva

UPRAVLJANJE RIZICIMA

HKZP nadzire i upravlja rizicima značajnim za njegovo poslovanje praćenjem poslovnih procesa i internih izvještaja po svim segmentima poslovanja Društva. Posebno se analiziraju kvartalni izvještaji o poslovanju Društva te se posebno utvrđuje i analizira izloženost Društva na temelju stupnja značajnosti rizika.

• **Sustav upravljanja sigurnošću**

Misija Društva jest pružati sigurne i kvalitetne usluge. Sigurnosni aspekti ugrađeni su u poslovne procese te u poslovnu kulturu Društva i zaposlenika. Sustav upravljanja sigurnošću (SMS) kao jedan od najvažnijih čimbenika sustava sigurnosti projektiran je, održavan i razvijan u skladu s najvišim svjetskim standardima, s posebnom pozornosti na svim rizicima koji bi mogli utjecati na njegovu učinkovitost.

• **Upravljanje ljudskim resursima**

Uprava Društva ljudske resurse drži najvažnijim čimbenikom uspješnosti te se u skladu s implementiranim sustavom analizira, mjeri i upravlja različitim skupom događaja koji bi mogli umanjiti njegovu učinkovitost.

• **Broj kontrolora**

Nedovoljan broj kontrolora u kontekstu stalnog porasta zračnog prometa i činjenice da taj stresni posao može obavljati mali dio populacije smatra se jednim od najvažnijih rizika poslovanja te se planiranjem, praćenjem, učinkovitim školovanjem i prognozama zahtjeva upravlja rizikom.

• **Sustav školovanja**

Sustav školovanja odnosi se na sve zaposlenike, a posebno na školovanje kontrolora kao temeljnog čimbenika pružanja usluga. Strogim kriterijima selekcije, provedbi teorijskog i praktičnog dijela obrazovanja i izboru najboljih instruktora posvećuje se najveća pozornost kao kritičnim čimbenicima upravljanja rizicima.

• **Tehnološka usklađenost**

Pružanje usluga u zračnoj plovidbi zahtijeva vrhunsku tehničku i tehnološku opremljenost. Društvo realizacijom investicijskih projekata ostvaruje tehnološku usklađenost s regulativom, zahtjevima industrije i najboljim svjetskim tehnološkim standardima.

• **CYBER prijetnje**

Društvo je prepoznalo prijetnje iz kibernetičkog okruženja te, svjesno mogućih CYBER rizika, implementira vrhunska rješenja iz područja IT zaštite.

• **Finansijski rizici**

Finansijski rizici kojima Društvo upravlja obuhvaćaju široku lepezu rizika. U užem smislu različitim mjerama obuhvaćeni su, uz ostale, valutni, kamatni rizik i rizik likvidnosti.

Valutni rizik

Cijene usluga Društva, prema načelima i ugovorima u skladu s kojima Društvo posluje, fiksirane su za svaku poslovnu godinu u kunama, a usluge se korisnicima prema važećem tečaju eura preračunavaju i naplaćuju u eurima. Istovremeno je dio obveza Društva ugovoren u eurima, pa je Društvo izloženo valutnom riziku. Operativnim mjerama i raspoloživim mehanizmima Društvo upravlja i štiti se od valutnog rizika.

Kamatni rizik

Promjena kamatnih stopa i njihov utjecaj na promjenu vrijednosti finansijskih instrumenata aktivno se mjeri i nadzire kao dio strategije upravljanja finansijskim rizicima. Pritom se razmatraju različite mjere ublažavanja kamatnog rizika, kao što je i zamjena novčanih tokova iz varijabilnih kamatnih stopa u novčane tokove fiksnih kamatnih stopa.

Rizik likvidnosti

Društvo upravlja rizikom likvidnosti kontinuiranim praćenjem i analiziranjem planiranih i stvarnih novčanih tokova na osnovu dospjelosti finansijskih obveza te održavanjem odgovarajućih iznosa novčanih sredstava i depozita.

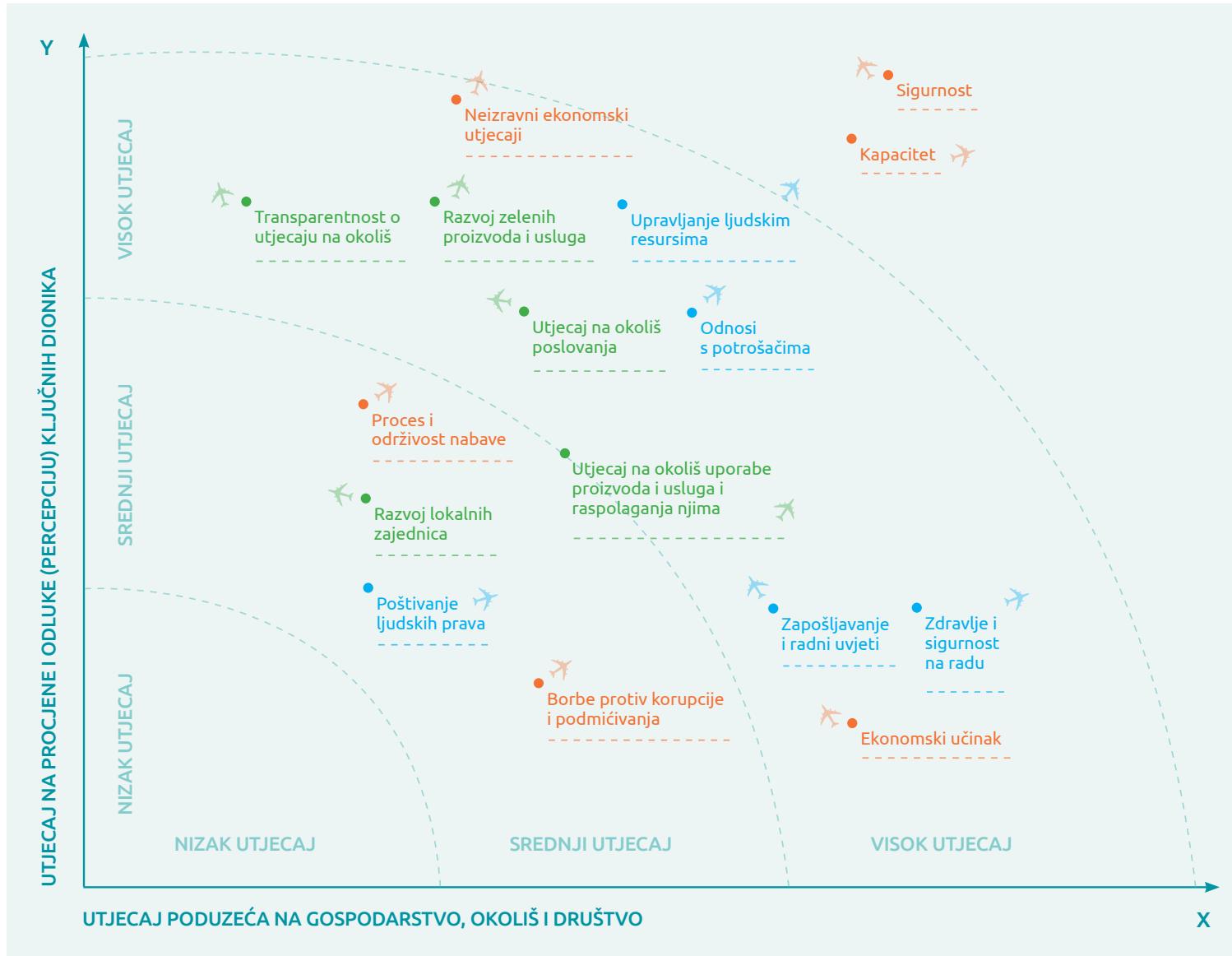
• **Upravljanje projektima**

Učinkovito upravljanje projektima kao poslovnim rizikom Društvo promatra iz aspekta sigurnosti, angažiranja resursa i posljedica na finacijske učinke.

• **Učinkovitost strateškog i operativnog planiranja**

Učinkovitost strateškog i operativnog planiranja te harmonizacija planova različitih planskih obzora predstavljaju jedan od ključnih rizika za ostvarenje postavljenih ciljeva na području tehnologija, ljudskih resursa te osiguranja finansijskih sredstava za investicijske projekte i operativne rashode.

MATERIJALNI ASPEKTI POSLOVANJA DRUŠTVA NA ODRŽIVI RAZVOJ

Kategorizacija:

 EKONOMSKA KATEGORIJA

 OKOLIŠNA KATEGORIJA

 DRUŠTVENA KATEGORIJA

Društvo definira materijalnost (značajnost) pojedinih društvenih, ekonomskih i okolišnih tema prema njihovoj važnosti i utjecaju na sposobnost stvaranja i održavanja vrijednosti organizacije tijekom vremena kroz upravljanje utjecaja poslovanja na društvo, ekonomiju i okoliš.

Prilikom upravljanja utjecaja poslovanja nadruštvo, ekonomiju i okoliš identificirani i evaluirani su unutarnji i vanjski kriteriji određivanja materijalnosti pojedinih tema na poslovanje Društva. Kriteriji za određivanje materijalnih tema uključivali su unutarnje čimbenike kao što su misija i vizija Društva, te vanjske kriterije kao što su društveni, okolišni i ekonomski utjecaj poslovanja, te utjecaj organizacije na svoje kupce i dobavljače.

Prilikom procjene materijalnosti razmatrana su osnovna očekivanja nacionalnih i međunarodnih standarda i sporazuma kojih se Društvo strogo pridržava.

Uključivanje dionika

Za dugoročan uspjeh poslovanja Društvo prepoznaće važnost dijaloga s dionicima kako bi se stvorila nova znanja i inovativna rješenja. Društvo kontinuirano i redovito komunicira s ključnim dionicima najrelevantnijim za poslovanje.

Dionici	Vrsta komunikacije	Dionici	Vrsta komunikacije
Zaposlenici	intranet/interni servis službena mrežna stranica radionice, razgovori, e-pošta obrazovanje i usavršavanje izvješća o poslovanju planovi poslovanja, glasilo	Tijela javne vlasti	direktni kontakti posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju članstva konferencije
Korisnici	direktni kontakti, posjeti, sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju sajmovi i skupovi	Finansijske intitucije	financijska izvješća službena mrežna stranica posjeti, tematski sastanci e-pošta
Sindikati	redovni i izvanredni sastanci suodlučivanja u donošenju odluka kolektivni ugovor, savjetovanja oglasne ploče	Udruženja	članstva direktni kontakti posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica
Vlasnici	sjednice Skupštine dopisi, e-pošta službena mrežna stranica izvješća o poslovanju	Regulatorna tijela	direktni kontakti dopisi, e-pošta posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica izvješća o poslovanju
Dobavljači	direktni kontakti posjeti, sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju sajmovi i skupovi	Mediji	priopćenja intervjui, objave službena mrežna stranica
Lokalna zajednica	donacije i sponzorstva službena mrežna stranica posjeti, sastanci	Poslovna stručna i akademksa javnost	konferencije stručne publikacije tematski sastanci službena mrežna stranica

Događanja tijekom 2017.:

- Direktor HKZP-a Vlado Bagarić i dekan Fakulteta prometnih znanosti dr. sc. Hrvoje Gold potpisali su u prosincu 2017. **Sporazum o znanstveno-nastavnoj i tehničkoj suradnji** kojim se postavlja okvir za razvoj i uspostavu nastavnog programa i tehničke suradnje koji će slijediti potrebe HKZP-a, prvenstveno u pogledu visokog obrazovanja za kontrolore zračnog prometa te drugog osoblja. Uz to, Sporazumom se postavljaju i temelji za suradnju na većim projektima koji uključuju istraživanje i razvoj.
- U Zagrebu je 19. i 20. rujna 2017. održan **radni sastanak direktora Udruženja COOPANS**, kojem je HKZP bio domaćin i na kojemu se raspravljalo o daljnjoj strategiji suradnje i zajedničkim EU aktivnostima.
- U lipnju 2017. HKZP je sudjelovao na **Svjetskoj konferenciji i zasjedanju Glavne skupštine CANSO-a** u Kopenhagenu, gdje se razgovaralo o ključnim izazovima i prilikama u ATM-u.
- U svibnju 2017. HKZP se predstavio u sklopu prvog **AIRVG-a 2017** – Zrakoplovnog dana u Velikoj Gorici. Najveći interes posjetitelji su na štandu pokazali za ostvarivanje profesionalne karijere u HKZP-u. Predstavnici zrakoplovne zajednice najviše su bili zainteresirani za proces objave navigacijskih karata i dobivanja odobrenja za letenje dronovima. AIRVG održan je u okviru projekta "Velika Gorica – Grad zrakoplovstva" kojim grad Velika Gorica u budućnosti želi biti prepoznat kao zrakoplovno središte Hrvatske. U tom je cilju 2016. potpisana Povelja prijateljstva, čiji su potpisnici osim HKZP-a i drugi subjekti zrakoplovnih djelatnosti koji djeluju na području toga grada (Međunarodna zračna luka Zagreb, Zračna luka Zagreb, Croatia Airlines, Trade Air, Zrakoplovno-tehnički centar, Veleučilište Velika Gorica, Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina, Turistička zajednica Velike Gorice, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana i Aeroklub Velika Gorica).
- **Aviation Business Arena**, tradicionalna međunarodna zrakoplovna konferencija na kojoj HKZP ima aktivnu ulogu u promicanju zrakoplovne i sigurnosne kulture, održana je po 4. put 25. svibnja 2017. Domaći i međunarodni stručnjaci raspravljali su o zrakoplovnoj politici EU-a, strateškim izazovima, razvoju i perspektivi zračnih luka, zračnih prijevoznika i pružatelja operativnih usluga u zračnom prometu.
- **Drugi DRONEfest (konferencija o bespilotnim letjelicama)**, čiji je sponzor HKZP, održan je u ožujku 2017. HKZP se predstavio na vlastitom štandu, a predstavnici Društva sudjelovali su i na nekoliko događanja predstavivši nove usluge u cilju podizanja sigurnosti zračnog prometa.
- **Konferencija Međunarodnog udruženja za zrakoplovni engleski jezik (ICAEA)** održana je u travnju 2017. u Dubrovniku, a domaćin joj je bio HKZP. ICAEA je osnovana 1984. i promiče pravilnu uporabu engleskog jezika kao čimbenika sigurnosti zračnog prometa te okuplja preko 350 članova iz više od 75 zemalja svijeta – od regulatora, zrakoplovnih prijevoznika, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, kontrolora zračnog prometa i pilota do akademске zajednice, jezičnih stručnjaka i ostalih čimbenika.
- **Forum o fleksibilnoj uporabi zračnog prostora** HKZP je organizirao u lipnju 2017. u cilju upoznavanja korisnika zračnog prostora s konceptom fleksibilne uporabe zračnog prostora (FUA) koji je implementiran u Republici Hrvatskoj, kao i projektima HKZP-a koji prate trenutačni razvoj i buduće zahtjeve koncepta. Na forumu je predstavljen AMC portal koji korisnicima omogućuje rezervacije u zračnom prostoru, kao i interaktivnu komunikaciju s nacionalnim ASM-om (Jedinicom za upravljanje zračnim prostorom). Portal je dostupan na stranici <https://amc.crocontrol.hr>.

Prikaz na slici

• U listopadu 2017. održan je **tečaj za pripadnike HRZ-a i PZO-a** koji je uspješno završilo 11 dočasnika i časnika roda Motrenje i navođenje (MiN) koji su stekli temeljna znanja iz upravljanja zračnim prometom. U provedbi tečaja sudjelovali su predavači i instruktori HKZP-a, a polaznici su ove godine prvi put imali mogućnost primijeniti stečena znanja kroz simulacijske vježbe koje su održane u COK-u Zagreb.

• Djelovanje sustava zrakoplovne potrage i spašavanja u slučaju zrakoplovne nesreće bila je tema **stožerne vježbe „ASAR 2017-2“** održane u studenom 2017. u Valbandonu s ciljem provjere usklađenosti i spremnosti reagiranja svih žurnih službi u takvim situacijama, a na kojoj su sudjelovali i predstavnici HKZP-a.

• U ožujku 2017. provedena je zajednička **simulacijska vježba** Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane i HKZP-a pod nazivom „**NEBO 17**“. Radi se o prvoj takvoj vježbi kojoj je cilj uvježbavanje postupaka koordinacije izvođenja vojnih letova u svrhu zaštite suvereniteta zračnog prostora Republike Hrvatske.

- HKZP je u svibnju 2017. sudjelovao na **sajmu poslova "Job Fair"** Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. Posjetitelje je na štandu HKZP-a najviše zanimalo zapošljavanje, rad preko student-servisa i pripravništvo.
- HKZP je više puta bio dobitnik plakete Zlatna kuna koju dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora, Komora Zagreb u kategoriji velikih tvrtki. Tako je u prosincu 2017. HKZP-u **dodijeljena plaketa** kao priznanje za ostvarene rezultate i izvrsnost u poslovanju Društva u 2016.
- HKZP je zajedno s partnerima 8. ožujka 2017. na Svjetskom sajmu industrije upravljanja zračnim prometom u Madridu **dobio nagradu Jedinstveno europsko nebo 2017.** za multinacionalni projekt „Zračni prostor slobodnih ruta na Jugoistočnoj osi“ (South-East Axis Free Route Airspace – SEAFRA). Cilj je projekta povećanje sigurnosti i učinkovitosti usluga u zračnoj plovidbi te posebice zaštita okoliša smanjivanjem potrošnje goriva i emisije stakleničkih plinova.
- Predstavnici pet pružatelja usluga u zračnoj plovidbi 8. ožujka 2017. u Madridu su potpisali **Memorandum o suradnji** na Inicijativi za uspostavu zajedničkog zračnog prostora jugoistočne Europe, čiji je cilj spajanje dvaju zračnih prostora slobodnih ruta SAXFRA (slovensko-austrijski) i SEAFRA (na Jugoistočnoj osi) u zajednički zračni prostor jugoistočne Europe (SECSI).

Projekti sufinancirani iz fondova EU-a

Sufinanciranje iz fondova EU-a

Prilikom provedbe investicijskih projekata, kao i ključnih međunarodnih aktivnosti koje nisu nužno investicijski projekti, poslovna politika HKZP-a jest prijaviti se za sufinanciranje iz fondova EU-a gdje se to ocjeni opravdanim. Na taj način stvaraju se pretpostavke za realizaciju povoljnih finansijskih učinaka na cijenu jedinične usluge HKZP-a. Također, mogući su i drugi povoljni učinci na poslovanje Društva na način da primljena sredstva iz fondova EU-a omogućavaju financiranje daljnog zapošljavanja kritičnog stručnog osoblja u cilju što efikasnije provedbe zadaća – ispunjavanja ciljeva iz Plana performansi, ali i nastavka jačanja pozicioniranja Društva na međunarodnom tržištu.

Instrument za povezivanje Europe (CEF) novi je instrument za razdoblje od 2014. do 2020., namijenjen ulaganju u infrastrukturne prioritete EU-a na području prometa, energetike i digitalne tehnologije.

U nastavku je dan popis projekata s budžetom i visinom maksimalnog sufinanciranja, za koje je odobreno sufinanciranje iz fondova CEF 2014, CEF 2015 i CEF 2016. Vrijednosti se odnose samo na HKZP-ov dio, a većinu projekata HKZP namjerava provesti u zajednici s partnerima, uglavnom iz COOPANS-a.

Projekti za koje je HKZP aplicirao za sredstva iz fonda CEF 2014						
ID	Projekt	Max. budžet HKZP-a	Stopa sufinanc. HKZP-a	Max. INEA sufinanciranje	Koordinator projekta	Napomena
2014-EU-TM-0136-M #102 AF3	Free route airspace from the Black Forest to the Black Sea (Zračni prostor slobodnih ruta od Crne šume do Crnog mora)	273.387 €	50 %	136.694 €	Hungaro-Control	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
2014-EU-TM-0376-M	Speeding up harmonization and convergence of the ATM (COOPANS evolution step B2.6 and B3 towards harmonization and convergence in support of SES implementation) (Ubrzavanje, usklađivanje i konvergencija sustava za upravljanje zračnim prometom)	3.845.580 €	50 %	1.922.790 €	Austro-Control	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima za SESAR-related projekte, tj. non-PCP-related projekte, aplicirano direktno INEA-i
Ukupni max. budžet HKZP-a: 4.118.967 €				Max. sufinanc. 2.059.484 €		

Tablica 3.7 CEF2014 projekti

Projekti za koje je HKZP aplicirao za sredstva iz fonda CEF 2015						
ID	Projekt	Max. budžet HKZP-a	Stopa sufinanc. HKZP-a	Max. INEA sufinanciranje	Koordinator projekta	Napomena
2015_051_AF3	VARP - VoIP ATC Radio project (WARP - Projekt VoIP ATC radija)	2.527.460 €	85 %	2.148.341 €	HKZP	Samostalni projekt HKZP-a u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
2015_047_AF5	Modernization o IP based G/G Data Network in CCL CaRT/iWAN-NG (Modernizacija IP G/G podatkovne mreže u HKZP-u CaRT/iWAN-NG)	151.800 €	85 %	129.030 €	HKZP	
2015_049_AF5	CCL cyber security architecture – ExCO-NG (Arhitektura kibernetičke sigurnosti - ExCO-NG)	942.288 €	85 %	800.945 €	HKZP	
2015_050_AF3	SIMULATION SEAFRA H24 (Simulacija i implementacija projektaSEAFRA H24)	1.010.782 €	85 %	859.165 €	HKZP	
2015_047_AF5_B	Harmonization of technical ATM Platform in 5 ANSP including support of Free Route Airspace and preparation of PCP program. (COOPANS B3.3, B3.4 and B4.1) (Harmonizacija platforme za ATM između 5 pružatelja usluga uključujući podršku zračnom prostoru slobodnih ruta i pripremu programa za PCP)	8.479.240 €	85 %	7.207.354 €	COOPANS	Projekti HKZP-a ali u suradnji s partnerima, u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
2015_174_AF5_B	NewPENS – Stakeholders contribution for the procurement and deployment of NewPENS (NewPENS - Zajednička nabava i razvoj NewPENS mreže)	140.500 €	85 %	119.425 €	EUROCONTROL	
26734997	Implementation of the A-SMGCS System at Zagreb International Airport (Implementacija sustava A-SMGCS na Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb)	4.383.700 €	85 %	3.726.145 €	HKZP	Samostalni projekt HKZP-a za SESAR-related projekte, tj. non-PCP-related projekte, aplicirano direktno INEA-i
26696274	Convergencija DSNA and COOPANS ATM Systems step 1B (CODACAS 1B) i colision part (Konvergencija DSNA-ova i COOPANS-ova ATM sustava step 1B (CODACAS 1B))	775.000 €	85 %	685.750 €	DGAC/DSNA	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima za SESAR-related projekte, tj. non-PCP-related projekte, aplicirano direktno INEA-i
Ukupni max. budžet HKZP-a: 18.410.770,00 €			Max. sufinanc. 15.649.155 €			

Tablica 3.8 CEF2015 projekti

Projekti za koje je HKZP aplicirao za sredstva iz fonda CEF 2016						
ID	Projekt	Max. budžet HKZP-a	Stopa sufinanc. HKZP-a	Max. INEA sufinanciranje	Koordinator projekta	Napomena
2016_043_AF3	VCS-IP – Upgrade of Voice Communication Systems to support ATM VoIP communications (VCS-IP – Nadogradnja sustava glasovne komunikacije i potpora VoIP komunikaciji u ATM-u)	3.500.000 €	85 %	2.975.000 €	HKZP	Samostalni projekt HKZP-a u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
2016_044_AF5	Modernization of IP based G/G Data Network in CCL – CaRT/iWAN-NG – Phase II. – implementation (Modernizacija IP G/G podatkovne mreže u HKZP-u CaRT/iWAN-NG – Faza II. Implementacija)	1.928.300 €	85 %	1.639.055 €	HKZP	
2016_075_AF3_B	FAB CE wide Study of DAM and STAM (FAB CE-ova proširena studija o sustavima DAM i STAM)	49.200 €	85 %	41.820 €	FAB CE (FCE)	Projekt HKZP-a, ali u suradnji s partnerima u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
2016_161_AF6	DLS Implementation Project – Path 1 "Ground" stakeholders (Implementacijski projekt – 1. put), dionici na zemlji	35.500 €	85 %	17.750 €	ENAIRO	
2016_159_AF6	DLS Implementation project – Path 2 (Implementacijski projekt DLS – 2. put)	54.000 €	85 %	27.000 €	ENAV	
2016-EU-TMC-0075-S	eGAFOR	398.000 €	85 %	338.300 €	HKZP	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima za SESAR-related projekte, tj. non-PCP-related projekte aplicirano direktno INEA-
Ukupni max. budžet HKZP-a: 5.965.000 €			Max. sufinanc. 5.038.925 €			

Tablica 3.9 CEF2016 projekti

Plan za buduća sufinanciranja je da se aplikacije šalju za one projekte za koje se procijeni da su zadovoljeni kriteriji iz Poziva za sufinanciranje, a da sufinancirana vrijednost bude dovoljno visoka u odnosu na benefite projekta i na utrošak ljudskih resursa HKZP-a potrebnih za upravljanje, praćenje realizacije projekta i izvješćivanje nadležnim i EU institucijama.

Plan je ne aplicirati za projekte za koje bi odnos primljenih sredstava i angažmana internih resursa na poslovima razvoja i upravljanja projektom bio negativan za HKZP. Iznimno, kod projekata od šireg strateškog značaja HKZP će aplicirati i za manje vrijednosti, a to se odnosi na one projekte koji HKZP-u donose pozicioniranje na EU tržištu ili u međunarodnim asocijacijama poput COOPANS-a, FAB CE-a i sl. Poziv za prijave Call CEF2017 objavljen je u listopadu 2017., a HKZP za sada kroz ovaj poziv planira aplicirati za dva projekta (navedeni u donjoj tablici).

Projekti za koje je HKZP aplicirao za sredstva iz fonda CEF 2017						
ID	Projekt	Max. budžet HKZP-a	Stopa sufinanc. HKZP-a	Max. INEA sufinanciranje	Koordinator projekta	Napomena
2017-066-AF5	Implementing harmonised SWIM (Y) solution in COOPANS ANSPs and general PCP compliance (Implementacija harmoniziranog rješenja SWIM (Y) u Udrženju COOPANS i opće usklađenje s PCP-om)	10.437.921,00 €	50 %	5.218.960,50 €	COOPANS	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima u okviru objedinjene SDM prijave za PCP-related projekte
	eATCoN	685.000,00 €	50 %	342.500,00 €	HKZP	Projekt HKZP-a u suradnji s partnerima za projekte vezane uz SESAR tj. projekte nevezane uz PCP, prijava izravno INEA-i
Ukupni max. budžet HKZP-a: 11.122.921,00 €			Max. sufinanc. 5.561.460,50 €			

Tablica 3.10 Potencijalni CEF2017 projekt

Članstva

• COOPANS (COOPeration between ANS providers)

Udruženje COOPANS je vodeći primjer industrijskog partnerstva u Europi i suradnje između pružatelja usluga u zračnoj plovidbi iz Austrije (Austro Control), Hrvatske (HKZP), Danske (Naviair), Irske (Irish Aviation Authority) i Švedske (LFV) s ciljem operativne uporabe i razvoja zajedničkog sustava za upravljanje zračnim prometom (ATM). HKZP je punopravni član od 2011.

S tvrtkom Thales kao odabranim proizvođačem članice COOPANS-a su implementirale isti softver u 7 centara oblasne kontrole (Zagreb, Beč, Kopenhagen, Stockholm, Malmö, Dublin i Shannon), pa COOPANS partneri danas rade na jedinstvenom ATM sustavu, što je jedini slučaj u Europi. Takvim se pristupom smanjuju troškovi za krajnje korisnike kroz zadržavanje niskih sistemskih troškova, čime se postiže uštede od oko 30 % u usporedbi s modelom samostalne nabave.

COOPANS je usklađen sa zahtjevima Jedinstvenog europskog neba i unaprjeđuje harmonizaciju europskih ATM sustava, za što je 2016. dobio nagradu Jedinstveno europsko nebo Europske komisije.

• FAB CE (Functional Airspace Block Central Europe)

Hrvatska, Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Slovačka, Slovenija i Mađarska potpisale su 5. svibnja 2011. Sporazum o uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora središnje Europe, a pružatelji usluga potpisali su Sporazum o suradnji pružatelja usluga.

Uspostava devet funkcionalnih blokova zračnog prostora u Europi dio je inicijative za stvaranje Jedinstvenog europskog neba neovisnog o državnim granicama čiji je cilj unaprjeđenje sigurnosti, učinkovitosti upravljanja troškovima i povećanje kapaciteta te smanjenje kašnjenja u zračnom prometu.

• EUROCONTROL

Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (EUROCONTROL) međunarodna je organizacija koja okuplja više od 40 država članica s glavnom misijom osiguranja učinkovitog upravljanja zračnim prometom.

Jedan od glavnih ciljeva jest sudjelovanje u projektu Jedinstveno europsko nebo (Single European Sky). RH je članica od 1997., a HKZP surađuje u okviru različitih radnih skupina.

• Gate One

Svrha strateškog savezništva između tri funkcionalna bloka zračnog prostora pod nazivom Gate One jest promicanje učinkovitosti europskog upravljanja zračnim prometom ojačanom suradnjom među pružateljima usluga te omogućavanje snažnijeg i bolje koordiniranog zastupanja regije u europskim procesima odlučivanja. HKZP je jedan od deset potpisnika sporazuma o suradnji na stvaranju ove platforme za regionalnu suradnju od 6. studenog 2013., a Gate One danas okuplja 13 članica.

• CANSO (Civil Air Navigation Services Organisation)

CANSO je međunarodno udruženje civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi iz cijelog svijeta. Osnovan je 1996., a njegovi članovi danas pružaju usluge za više od 85 % svjetskog zračnog prometa. HKZP je postao član 2014.

• SESAR DM (SESAR Deployment Manager) i SESAR SJU (SESAR Joint Undertaking)

SESAR (Single European Sky ATM Research) istraživački je program čiji je cilj tehnološki napredak ATM sustava. SESAR je iniciran 2004., a 2008. s radom je započela pravna osoba Zajedničko poduzeće SESAR (SESAR Joint Undertaking – SESAR JU ili SJU) koja je ustvari javno-privatno partnerstvo i financira se iz Europske komisije, EUROCONTROL-a i članarina iz industrije.

Također, kroz COOPANS je HKZP pristupio u savez s najvećih 5 pružatelja usluga (DSNA, ENAIRE, ENAV, DFS, NATS) te s PANSA-om čini udruženje A6 koje s A4 (grupacija europskih zračnih prijevoznika) i SDAG (operatori 25 zračnih luka) čini

upravljački konzorcij za primjenu SESAR-a (SESAR Deployment Manager - SDM).

Kao logični nastavak suradnje COOPANS se učlanio u SJU i uključio u program SESAR 2020.

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

OKOLIŠNA KATEGORIJA

HKZP i okoliš

HKZP se još početkom 2013. jasno odredio prema zaštiti okoliša odlukom o uvođenju sustava ISO 14001 kao bitne odrednice budućeg razvoja u upravljanju organizacijom i pružanju operativnih usluga u zračnom prometu.

Kao pružatelj usluga kontrole zračne plovidbe HKZP utječe na okoliš kroz korištenje zemljišta na kojima je instalirao sustave za komunikaciju, navigaciju i nadzor zračnog prometa, potrošnjom električne energije i goriva za pogon opreme i uređaja, komunalnom bukom nastalom radom centralnog klimatizacijskog sustava te stvaranjem otpada.

Utjecaj zračnog prometa na okoliš najčešće je povezan s područjem na kojem se nalazi zračna luka i gdje dolazi do udruživanja velikog broja dionika: zračnih luka, kontrole zračnog prometa, zrakoplovne kompanije, a važni pokazatelji koji se prate jesu buka zrakoplova, štetni ispušni plinovi motora zrakoplova, vozila, uređaja i strojeva, onečišćenje tla, vode i zraka.

Kako bi se smanjio utjecaj zrakoplovne industrije na okoliš, utvrđene su operativne procedure koje se koriste prilikom polijetanja i slijetanja zrakoplova, a primjena operativnih procedura zahtjeva sinergiju svih sudionika zračnog prometa. Na zračni promet odnosi se 2 % ukupne emisije CO₂ uvjetovane sagorijevanjem fosilnih goriva u odnosu na ostalu industriju, odnosno oko 12 % ukupne prometom uvjetovane emisije CO₂, dok preostalih 98 % otpada na druge onečišćivače i industriju na zemlj. i

HKZP ne utječe na okoliš emisijom štetnih plinova ili bukom zrakoplova, ali je značajan sudionik u kreiranju uvjeta za njihovo smanjenje kroz optimizaciju zračnog prostora i mrežu zračnih puteva omogućavajući svojim korisnicima uštede goriva i skraćivanje ruta.

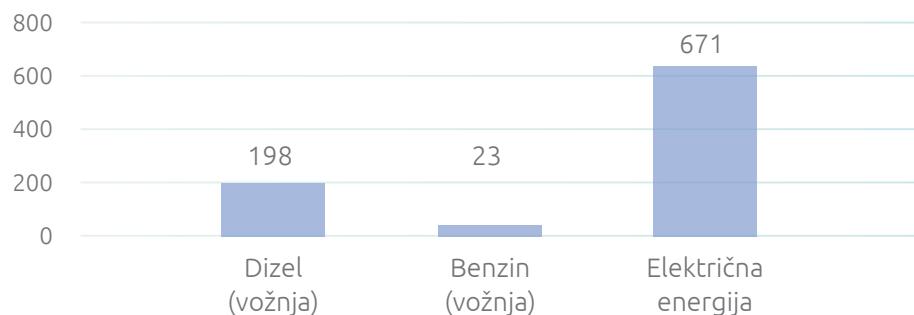
Najvažniji je HKZP-ov cilj održati se u samom vrhu po sigurnosti i kvaliteti usluga uz konstantnu brigu o okolišu koji nas okružuje. HKZP je prepoznao i vrednovao aspekte okoliša ovisno o aktivnostima u kojima se manifestiraju, učincima koje generiraju i povezanosti s organizacijskim cjelinama HKZP-a i pratećom zakonskom regulativom:

1. elektromagnetsko neionizirajuće zračenje u okoliš uslijed rada sustava za pružanje usluga radionavigacije, komunikacije i radarskog pokrivanja
2. buka zrakoplova kao povremeni ili kontinuirani izvor onečišćenja bukom na područjima neposredno uz zračne luke, koju u oba slučaja stvaraju naši korisnici
3. smanjene emisije stakleničkih plinova koji sagorijevanjem goriva iz motora zrakoplova dospijevaju u atmosferu
4. upravljanje potrošnjom električne energije
5. buka centralnog sustava klimatizacije kao kontinuirani izvor onečišćenja bukom u okolnom prostoru i potrošnja vode
6. generiranje otpada u HKZP-u.

Prepoznavanjem značajnih aspekata okoliša ostvareni su uvjeti za definiranje općih i pojedinačnih ciljeva okoliša u HKZP-u čija je realizacija važna zadaća svih zaposlenika. U definiranju značajnih ciljeva okoliša vodilo se računa o sljedećim odrednicama koje su postale sastavni dio politike upravljanja okolišem:

- usklađenost sa zakonskim i drugim zahtjevima
- očuvanje i racionalno korištenje prirodnih resursa
- prevencija onečišćenja kao temeljni pristup upravljanju aspektima okoliša
- gospodarenje otpadom na način da se osiguraju uvjeti za odvojeno prikupljanje svih vrsta otpada
- uvježbanost radnika u situacijama nesreće
- rad na poboljšavanju sustava upravljanja okolišem i kontinuirana briga o sprječavanju onečišćenja
- izbor dobavljača prema zahtjevima zaštite okoliša.

UKUPNA KOLIČINA EMISIJA (tCO₂e) - 2017.

Optimizacija zračnog prostora i mreže zračnih puteva i buka zrakoplova

Zračni promet prepoznat je kao najučinkovitija grana prometa. Temeljem plana učinkovitosti koji je za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi donijela Europska komisija, okoliš je jedan od četiri ključna područja mjerjenja učinkovitosti, a jedan od pokazatelja je i učinkovitost horizontalnog leta na ruti koja je u odnosu na idealnu putanju oko 2 % neučinkovita na prostoru RH, što znači da učinkovitost iznosi oko 98 %. No to ne znači da se u preostalih neučinkovitim 2 % ne mogu napraviti značajna poboljšanja koja će prvenstveno djelovati u ključnom području zaštite okoliša.

HKZP teži optimiziranju zračnih ruta i puteva i cjelokupnog zračnog prostora da bi se vrijeme leta i preleta zrakoplova iznad zračnog prostora koji kontrolira HKZP svelo na najmanju moguću mjeru, uz poštovanje svih kriterija sigurnosti zračnog prometa. Smanjenjem ukupnog vremena trajanja leta i rada motora zrakoplova, HKZP neizravno smanjuje emisiju stakleničkih plinova u ukupnoj količini onečišćenja koje zračni promet emitira u atmosferu. Optimizacija zračnog prostora i mreže zračnih puteva provodi se putem upravljanja gornjim i donjim zračnim prostorom, optimizacijom zračnih puteva i optimizacijom dolaznih i odlaznih letnih procedura (SID/STAR).

Zračni promet zbog svoje specifičnosti uporabe mlaznih, turboelisnih i klipnih motora velike snage predstavlja jak povremen ili kontinuiran izvor onečišćenja bukom pri polijetanju i slijetanju zrakoplova na prilaznim putevima zračnim lukama i na područjima koja su neposredno uz zračne luke. Učestalost nastanka tog onečišćenja ovisi o intenzitetu i učestalosti prometa na zračnim lukama te nije jednako zastupljeno ljeti ili zimi ni tijekom dana ili noću kada ponegdje uopće nema prometa zbog zatvorenosti zračnih luka. Na taj se aspekt može utjecati pažljivim odabirom pristupnih zračnih putova i prilaza prema zračnim lukama, propisivanjem i adekvatnom izradom zrakoplovnih procedura, postupaka i parametara leta.

Koncept slobodnih ruta – FRA i okoliš

Uvođenjem koncepta zračnog prostora slobodnih ruta (Free Route Airspace – FRA) u zračni prostor RH zrakoplovnim je operaterima dana mogućnost cijelodnevnog planiranja najučinkovitije rute u odnosu na potrošnju goriva, utrošak vremena, smanjenje troškova i smanjenje emisije stakleničkih plinova. HKZP i susjedne kontrole letenja BiH (BHANSA) i Srbije i Crne Gore (SMATSA) dogovorom su nastavile pokrenutu inicijativu implementacije prekograničnih izravnih pravaca i noćnog koncepta slobodnih ruta – SEAFRA (South East Axis Free Route Airspace) u cijelodnevni SEAFRA (H24) koji je implementiran 8. prosinca 2016. u području koje obuhvaća zračni prostor četiriju država: Hrvatske, BiH, Srbije i Crne Gore iznad razine leta 325 do razine leta 660. Sljedeće aktivnosti optimizacije zračnog prostora nastavljene su tijekom 2017. U sljedećem razdoblju slijede daljnji koraci implementacije koncepta slobodnih ruta u FAB-u i sa susjedima kako bi se u razdoblju 2019. – 2021. omogućio potpuni FRA u FAB CE-u kao i suradnja u okviru FRA-a sa svim susjedima.

Potrošnja električne energije

Iako električna energija predstavlja „čistu“ energiju i nije štetna po zdravlje, sama proizvodnja ima velik utjecaj na okoliš. S obzirom na to da u proizvodnji električne energije nastaju opasni staklenički plinovi, smanjenjem potrošnje umanjili bi se troškovi i emisija tih plinova.

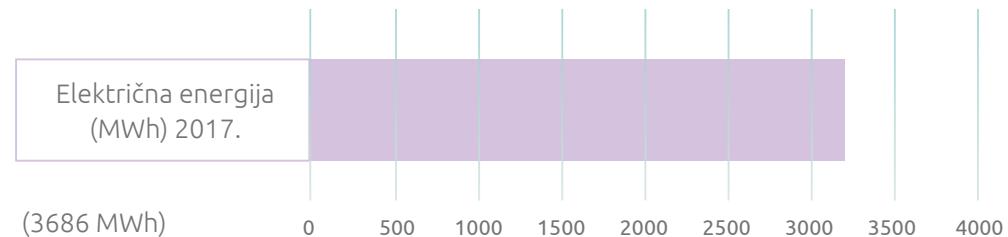
HKZP koristi električnu energiju za pogon operativnih sustava za usluge kontrole zračnog prometa (ACC, APP, TWR) i simulatora, radara, komunikacijske i informatičke opreme, meteoroloških instrumenata, održavanje radarskih postaja, informatičko-komunikacijske opreme, u uredskom poslovanju, rasvjeti prostora, za grijanje vode za sanitarnе potrebe, ventilaciju, klimatizaciju, pogon strojarnice i dizala, pripremu hrane i pića, gospodarsko održavanje lokacija i dr.

Poboljšanje upravljanja električnom energijom u HKZP-u

Poboljšanje upravljanja električnom energijom provodi se praćenjem potrošnje ključnih električnih potrošača u sjedištu HKZP-a vodeći računa o uvođenju novih sustava i potrošača. Popis ključnih potrošača električne energije redovito se ažurira i koristi u dalnjim aktivnostima poboljšanja upravljanja potrošnjom električne energije. Redovito se prikupljaju relevantni podaci o aktivnoj (kW) i reaktivnoj snazi (kVAr) te faktoru snage ($\cos \phi$) za definirana mjerna mjesta s pripadajućim potrošačima koji se u dalnjem postupku analiziraju.

Analizom potrošnje značajnih potrošača električne energije utvrđuje se potrošnja pojedinačnih značajnih potrošača električne energije i njihov udio u ukupnoj potrošnji električne energije. Temeljem ove analize utvrđuje se da li su organizacijskim i tehničkim mjerama koje ne ugrožavaju sigurnost zračnog prometa moguće uštede u potrošnji električne energije.

Električna energija (MWh - Zagreb)

Važno je napomenuti da HKZP od 12. mjeseca 2017. kupuje električnu energiju HEP ZelEn. HEP Opskrba kupcima kroz proizvod ZelEn prodaje energiju koja je proizvedena u HEP-ovim hidroelektranama koje upisane u registar jamstva podrijetla električne energije i kupcima dostavlja dokaz o podrijetlu temeljem *Metodologije utvrđivanja podrijetla električne energije* (NN 133/14). Dakle, emisija stakleničkih plinova za kupce ZelEn-a iznosi 0 kg/CO₂.

Što HKZP doista čini

Fotonaponska centrala

Hrvatska ima zemljopisni položaj koji joj daje enormne količine energije sunca, vjetra, mora, biomase i geotermalnih obnovljivih energija a svi nabrojani izvori obnovljive energije besplatni su. U HKZP-u u Zagrebu proizvodi se električna energija koristeći sunčevu energiju i fotonaponski efekt sunca na površini solarnih panela svoga fotonaponskog sustava i to bez ispuštanja otrovnih tvari u okolinu (za razliku od konvencionalne energije).

Nakon projekata hibridnih sustava napajanja sunce/vjetar „Kavaran“ kod Pule i „Koločep“ kod Dubrovnika, HKZP je povećao svoju energetsku učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije kroz energetski projekt „Sunčana elektrana HKZP-a“ na lokaciji u Velikoj Gorici, doprinoseći zaštiti okoliša i unapređenju energetskog sustava u široj zajednici i vlastitom poslovanju. HKZP tijekom solarno aktivnih mjeseci proizvodi (dovoljno) električne energije za pokretanje i snabdijevanje svojih postrojenja u Velikoj Gorici, a tijekom ljetnih mjeseci opskrbљuje oko polovice svoje dnevne potrošnje električne energije.

Uz kvantitativni doprinos u primjeni obnovljivih izvora energije, a time i zaštiti okoliša, od važnosti je i pozitivan finansijski učinak kroz uštedu i racionalno korištenje energije ali i učinak koji realizirani fotonaponski sustavi ostavljaju na svijest zaposlenika HKZP-a i svih korisnika zrakoplovnih usluga „aerodromske zone“ promicanjem korištenja obnovljivih izvora energije.

Centrala je puštena u rad 1. rujna 2015

Snaga fotonaponskog (FN) sustava i godišnji prosjek proizvodnje

Fotonaponski sustav ima 1.353 komada polukristalnih FN solarnih modula snage 255 Wp čiji produkt daje nazivnu snagu sustava od 345 kWp. Očekivana godišnja proizvodnja sunčane elektrane HKZP-a iznosi 336.000 kWh/god.

U solarnom sustavu za napajanje količina energije koju sustav može proizvesti uz instaliranu snagu sustava ograničena je i nizom drugih faktora (zemljopisni položaj, doba dana, dnevna ozračenost plohe, omjer difuznog i globalnog zračenja, godišnje doba, vremenski uvjeti, kut nagiba krova nadstrešnice, različita vrsta i oblik pokrova krova itd.). Tako su npr. klimatološki gledano za područje Velika Gorica na kojemu se objekt HKZP-a nalazi, najpovoljniji uvjeti za korištenje sunčeve energije od proljeća do početkajeseni, pri čemu je godišnji prosjek srednje godišnje ukupne dozračene sunčane energije na kopnenom dijelu Hrvatske oko 4.000 MJ/m². Od svibnja do kolovoza prosječna mjesečna količina ukupne dozračene sunčane energije na horizontalnu plohu iznosi oko 600 MJ/m², a od studenog do siječnja oko 100 MJ/m². Tijekom ljetnih mjeseci solarna elektrana opskrbljuje oko polovice dnevne potrošnje električne energije te će se investicija s obzirom na vijek trajanja te vrste fotonaponskog sustava od 25 godina i ukupnu učinkovitost sustava od 83 % i veću, isplatiti kroz idućih 10 – 11 godina, u što su uključeni troškovi održavanja i korištenja.

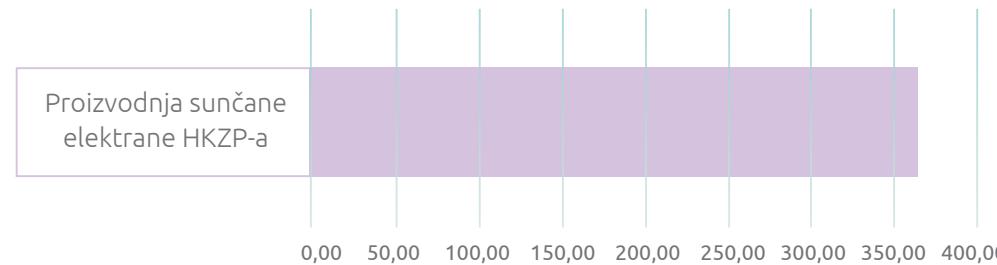
Nova korištenja obnovljivih izvora energije

HKZP je 2016. pokrenuo projektiranje rekonstrukcije dijela klimatizacijskog sustava i zamjene dijela uređaja koji disipiraju energiju u prostor HKZP-a učinkovitijim jedinicama koje za hlađenje koriste, među ostalim, podzemne vode ili zrak, kao i zamjene električnog grijajućeg pripreme potrošnje tople vode toplinskom pumpom.

Sezonski koeficijent energetske učinkovitosti kod hlađenja puno je povoljniji kod dizalica topline voda-voda u odnosu na voda-zrak te se u sustavu sa zdencima očekuje racionalniji utrošak električne energije, tj. povećana energetska učinkovitost.

Osim navedenog, projekti obuhvaćaju i posebno hlađenje prostorija kabelske vertikale te posebno prostora uređaja za UPS. U izvođenje svih projektiranih sustava za dogradnju klimatizacije nove zgrade HKZP-a i pripreme potrošne tople vode HKZP će uložiti oko 4 milijuna kn, a završetak realizacije projekta planiran je za prosinac 2018.

Električna energija (MWh)

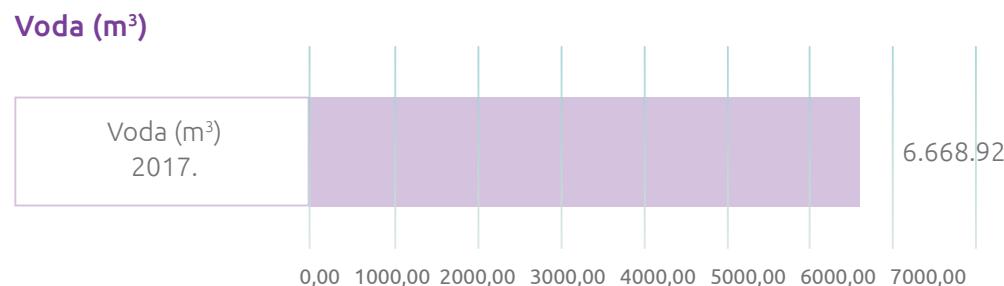

Buka centralnog sustava klimatizacije koji u svom radu predstavlja kontinuirani izvor buke u okolnom prostoru

HKZP kontinuirano prati razinu buke centralnog klimatizacijskog sustava mjerjenjem razine buke na više mjernih točaka u blizini rashladnih uređaja i agregatne stanice u ciklusu od tri godine. Mjerenja razine buke okoliša u vanjskom prostoru HKZP-a provedeno je tijekom 2017. na sedam odabralih mesta u poslovnom krugu HKZP-a i u blizini okolnih stambenih zgrada te je utvrđeno da je izmjerena razina buke u skladu s pozitivnim zakonskim propisima.

Voda

HKZP je organizacija koja osim navedenih aspekata vodi i računa o potrošnji vode. Temeljem podataka za 2017. potrošnja vode za 2017. iznosi 6668,92 m³.

Gospodarenje otpadom

HKZP postupa s otpadom poštujući osnovna načela gospodarenja otpadom i primjenjujući red prvenstva gospodarenja otpadom.

Sukladno normi ISO 14001 postupanje s otpadom aspekt je okoliša HKZP-a.

U HKZP-u se uz komunalni otpad prikupljaju, odvajaju i ekološki zbrinjavaju neopasan i opasan otpad. Ukupno je u 2017. u HKZP-u proizvedeno nešto manje od 40 tona opasnog i neopasnog otpada.

UKUPNA MASA OTPADA PREMA VRSTI (t) - 2017.

Ostalo što HKZP čini za okoliš

Sustav upravljanja okolišem u HKZP-u daje dobar okvir za sustavan pristup u upravljanju različitim interakcijama HKZP-a i okoliša koji će omogućiti rast i inovativni razvoj u postojećim, ali i nekim novim područjima djelovanja.

Cilj je naučiti koristiti mogućnosti za razvoj koje su u skladu s načelima zaštite okoliša, a da ih pritom ne učinimo ograničavajućim faktorom, već integralnim dijelom sustava zaštite okoliša te poticajem za nove aktivnosti. Važnu ulogu u provedbi održivog razvoja imaju svi zaposlenici HKZP-a koji imaju priliku uključiti se, upoznati i promicati najznačajnije aspekte zaštite okoliša u svom djelokrugu rada, ali i šire.

Uredska i informatička oprema (IT oprema)

Ključni je čimbenik utjecaja IT opreme na okoliš energetska potrošnja i emisija CO₂ koja nastaje kao rezultat. Ključno mjerilo za osobna i prijenosna računala i računalne monitore jest potrošnja energije jer je to najveći utjecaj na okoliš tih proizvoda. Stoga je HKZP kao naručitelj IT opreme uvjetovao energetski učinkovitu opremu s minimalnim utjecajem na okoliš kroz cjelokupni životni vijek proizvoda koji su u skladu s važećim standardima eko-oznake Energy Star te razmatra uključivanje dodatnih kriterija kao što su npr. energetska potrošnja na samom hardveru, emitiranje buke, upotreba žive na LCD monitoru, postojanje recikliranog materijala, mogućnost rastavljanja opreme za buduću reciklažu, korištenje protupožarnog materijala.

Usluge čišćenja poslovnih prostora usklađene s normama upravljanja okolišem

U postupku nabave usluga čišćenja poslovnog prostora u Velikoj Gorici koji je proveden u prvom dijelu 2017. traženi su dokazi ponuditelja o uspostavljenom sustavu upravljanja kvalitetom i okolišem – važeći certifikati HRN EN ISO 9001 i HRN EN ISO 14001 kao dokaz da tvrtka ima implementirane nužne interne procese kontrole kvalitete te dosljedno stvara usuglašeni proizvod i/ili uslugu i da je usklađena s normama upravljanja okolišem.

Automatska regulacija grijanja/hlađenja

U svrhu uštede energije prilikom grijanja/hlađenja administrativnih prostorija HKZP-a, ventilkonvektori za grijanje rade po vremenskom programu u tri temperaturno i vremenski ograničena moda.

Dnevnim programiranjem kroz nekoliko različitih postavnih vrijednosti temperature u vrijeme odsutnosti zaposlenika i noću ostvaruju se značajne uštede (smanjenje postavne temperature za svaki 1 °C omogućuje uštedu energije za oko 2% kroz 8 sati primjene).

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

DRUŠTVENA KATEGORIJA

Zaposlenici

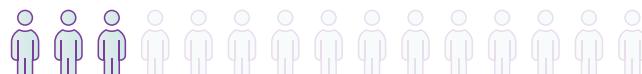
Društvo pridaje osobitu važnost osposobljavanju i održavanju kompetencija osoblja jer je to važan preduvjet pružanja sigurnih, kvalitetnih i neprekidnih usluga u zračnoj plovidbi. Pružanje operativnih usluga u zračnom prometu najvažniji je segment poslovanja Društva pa je posebno naglašena važnost osposobljavanja kontrolora zračnog prometa koje je zbog svoje kompleksnosti i trajanja i najzahtjevnije. Kontrolori zračnog prometa vode zrakoplov kroz sve faze leta, s posebnim naglaskom na sigurnost, a zatim na redovitost i učinkovitost. Pri tome koriste komunikacijska, navigacijska i sredstva nadzora, kako bi pilotima davali informacije, upute i odobrenja. Budući da se tijekom rada istovremeno obavlja velik broj zadaća, posao kontrolora zračnog prometa danas se smatra jednim od najtežih i najstresnijih poslova, zbog čega zahtijeva posjedovanje posebnih vještina, znanja i sposobnosti. Kontrolori moraju biti sposobni i obučeni za brzo uočavanje potencijalnih konfliktnih situacija između zrakoplova kada minimalna udaljenost između dva ili više zrakoplova padne ispod propisane norme te donošenje ispravnih odluka u kratkom razdoblju. Društvo na dan 31. prosinca 2017. ima 740 radnika, od toga 526 muškarca i 214 žena. Na neodređeno vrijeme zaposleno je 711, a na određeno vrijeme 29 radnika. Popuna radnih mjesta provodi se prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.

U 2017. u Društvu je zaposlen 21 radnik, a otišlo je 13 radnika.

Sektori	Broj radnika	Udio %
UD – Uredi direktora	18	2,43
SUZP – Sektor upravljanja zračnim prometom	516	69,73
SZTS – Sektor zrakoplovno-tehničkog sustava	92	12,43
SLJPPFP – Sektor ljudskih potencijala, pravnih i finansijskih poslova	77	10,41
SZM – Sektor zrakoplovne meteorologije	32	4,32
SVZ – Sektor vojnih zadaća	5	0,68
Ukupno	740	100,00

*Prosječna dob radnika u Društvu na 31. prosinca 2017.
iznosi 43,15 godina.*

Broj radnika: **17**
Dob:
19 - 24 god.

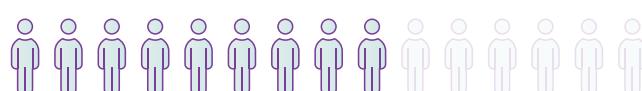
Broj radnika: **50**
Dob:
25 - 29 god.

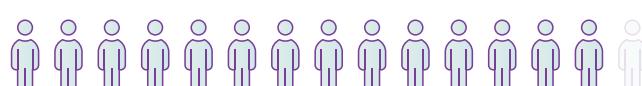
Broj radnika: **81**
Dob:
30 - 34 god.

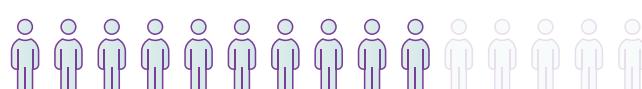
Broj radnika: **103**
Dob:
35 - 39 god.

Broj radnika: **190**
Dob:
40 - 44 god.

Broj radnika: **113**
Dob:
45 - 49 god.

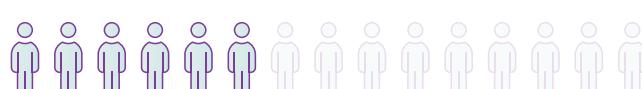
Broj radnika: **68**
Dob:
50 - 54 god.

Broj radnika: **73**
Dob:
55 - 59 god.

Broj radnika: **45**
Dob:
60 - 64 god.

Slika 2. – Struktura dobi radnika

RADNO ISKUSTVO NA DAN 31. prosinca 2017.

Broj radnika: **72**
Radno iskustvo:
00 - 05 god.

Broj radnika: **83**
Radno iskustvo:
06 - 10 god.

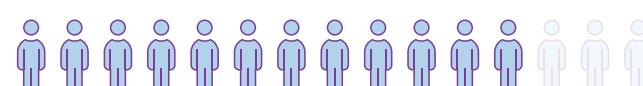
Broj radnika: **107**
Radno iskustvo:
11 - 15 god.

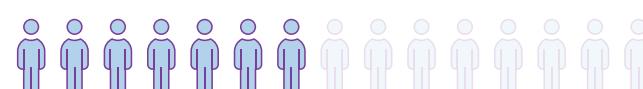
Broj radnika: **187**
Radno iskustvo:
16 - 20 god.

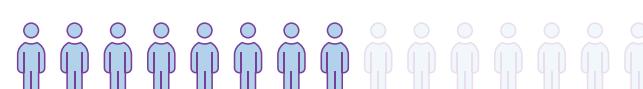
Broj radnika: **116**
Radno iskustvo:
21 - 25 god.

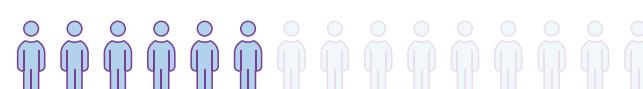
Broj radnika: **51**
Radno iskustvo:
26 - 30 god.

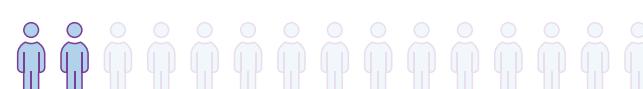
Broj radnika: **67**
Radno iskustvo:
31 - 35 god.

Broj radnika: **45**
Radno iskustvo:
36 - 40 god.

Broj radnika: **12**
Radno iskustvo:
41 - 45 god.

Slika 3. – Struktura radnika po radnom iskustvu

Status zaposlenih radnika

Radnici Društva uživaju jednako sva prava zajamčena Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, neovisno o spolu i radnom vremenu, tj. bez obzira jesu li sklopili ugovor o radu na neodređeno ili određeno radno vrijeme, rade li u punom, nepunom ili skraćenom radnom vremenu.

Zdravstvena zaštita radnika osigurana je kroz obvezno zdravstveno osiguranje. Sukladno Kolektivnom ugovoru radnici ostvaruju pravo na otpremninu za odlazak u mirovinu. Svi radnici osigurani su od posljedica nesretnog slučaja i bolesti. Za kontrolore zračnog prometa organiziran je obvezni Zdravstveni program prevencije i zbrinjavanja stresa. Za radnike je osnovan AZ HKZP – zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond u koji Društvo uplaćuje naknadu za dobrovoljno mirovinsko osiguranje (treći mirovinski stup), čija je visina propisana Kolektivnim ugovorom.

Solidarna potpora	Ostala materijalna prava
Smrt radnika	Regres za korištenje godišnjeg odmora
Smrt člana obitelji radnika	Mirovinski program radnika
Nastanak tjelesnog oštećenja	Jednokratna mirovinska naknada kod odlaska u mirovinu
Rođenje djeteta	Dar djetetu prigodom Dana sv. Nikole
Bolovanje radnika duže od 90 dana	Naknada troškova prijevoza
Zdravstvene potrebe radnika	Osiguranje radnika od posljedica nezgode i bolesti 24 sata
	Zdravstveni program prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa i rekreacija
	Sistematski zdravstveni pregled
	Jubilarna nagrada

Ravnopravnost spolova neizostavan je dio kulture u Društvu. Postotak žena u Društvu iznosi 29 %.

Jednake prilike, ravnopravnost spolova, okruženje koje ne diskriminira i napredovanje unutar Društva temelji su za optimalan razvoj i rad na atraktivnim radnim mjestima.

U Društvu djeluju tri sindikata, od čega dva reprezentativna. Na snazi je Kolektivni ugovor iz 2015. sklopljen s reprezentativnim sindikatima.

Temeljem sklopljenog sporazuma između sindikata funkciju Radničkog vijeća obavljaju sindikalni povjerenici. Vršitelji dužnosti Radničkog vijeća sastajali su se tijekom 2017. kvartalno, odnosno po potrebi, a komunikacija se uglavnom odvijala e-poštom i telefonom.

ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU

Hrvatska kontrola zračne plovidbe stalno vodi brigu o zdravlju i uvjetima na radu svojih radnika. Zdravstvena i sigurnosna pitanja radnika obuhvaćena su Kolektivnim ugovorom. Radnicima u Društvu omogućeno je obavljanje redovitog godišnjeg osnovnog sistematskog pregleda u renomiranoj zdravstvenoj ustanovi. U svrhu prevencije ozljeda na radu za sve nove radnike organizira se osposobljavanje za rad na siguran način.

Primjena sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu prema normi OHSAS 18001

Hrvatska kontrola zračne plovidbe ima (od 2013.) implementiran sustav upravljanja zdravljem i sigurnosti na mjestima rada prema normi OHSAS 18001. Opseg dobivenog certifikata jest pružanje operativnih usluga u zračnom prometu, usluga komunikacije i nadzora, usluga zrakoplovnog informiranja i usluga zrakoplovne meteorologije za lokacije Velika Gorica, Zagreb-Lučko, podružnica Rijeka, podružnica Pula, podružnica Mali Lošinj, podružnica Zadar, podružnica Split/Brač, podružnica Dubrovnik i podružnica Osijek. U skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, radna skupina u sastavu radnika iz Odjela zaštite na radu i zaštite od požara, Ureda za sigurnost i kvalitetu te povjerenika radnika za zaštitu na radu izradila je Procjenu rizika u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Rezultati obavljene procjene pokazuju visok stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u HKZP-u.

Provedba sustava upravljanja zdravljem i sigurnosti na mjestu rada

HKZP stalno provodi sustavne preventivne aktivnosti u zaštiti na radu te poboljšanja vezana uz sigurnost na radnom mjestu. Svi radnici koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada redovito se upućuju na propisane liječničke preglede, redovito se nabavlja nova kvalitetna osobna zaštitna oprema, odjeća i obuća.

Sjednice Odbora za zaštitu na radu održavaju se redovito (najmanje kvartalno). Na sjednicama Odbora raspravlja se o svim problemima iz zaštite na radu, a naročito o rizicima koji bi mogli dovesti do ozljeđivanja i ugrožavanja zdravlja radnika utvrđenih

procjenom rizika, kao i onim problemima koji zahtijevaju složenija rješenja poboljšanja stanja u području zaštite na radu te se predlaže i savjetuje poslodavcu na koji način riješiti pojedine probleme iz zaštite na radu te ga se potiče na donošenje potrebnih odluka i stalnu aktivnost u poboljšanju uvjeta rada.

Kako bi radnici HKZP-a znali reagirati i bili što spremniji na izvanredne situacije, na lokacijama HKZP-a, a sukladno zakonskoj obvezi, programu OHSAS-a i Planu evakuacije i spašavanja HKZP-a, u intervalima od dvije godine provode se vježbe evakuacije i spašavanja. U organizaciji Odjela zaštite na radu i zaštite od požara tijekom 2017. provedene su vježbe evakuacije i spašavanja na lokacijama Zadar, Dubrovnik, Osijek, Lošinj i Brač.

Sve važne obavijesti i informacije iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu redovito se objavljaju na intranetu kako bi bile dostupne svim radnicima.

Za nove radnike organizira se osposobljavanje iz područja zaštite na radu i zaštite od požara. Svi novi radnici redovito prolaze zakonom propisano osposobljavanje za rad na siguran način i osposobljavanje za preventivno gašenje požara. Posebna pozornost pridaje se osposobljavanju i opremanju radnika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada, poput rada na visini, a prema potrebi organiziraju se i druga osposobljavanja, poput pružanja prve medicinske pomoći.

Stručno osposobljavanje i obrazovanje

Kako bi se omogućilo sigurno, kvalitetno i neprekidno pružanje usluga, Društvo zapošljava osoblje odgovarajućih stručnih kvalifikacija. Stručno osposobljavanje, stjecanje i održavanje potrebnih vještina i znanja osoblja predstavljaju zahtjeve koje Društvo redovito preispituje i usavršava.

Programi za stjecanje kompetencija, propisanih dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlasti u kojima radnici Društva sudjeluju jesu:

- osposobljavanje za stjecanje dozvola i ovlaštenja zrakoplovnog (KZP) i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i njihovo održavanje
- stručna osposobljavanja iz područja upravljanja i menadžmenta
- sufinanciranje školovanja u vezi s djelatnosti poslodavca (preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studiji, učenje stranih jezika i dr.)
- seminari, tečajevi, stručni skupovi, konferencije i radionice iz područja rada službi.

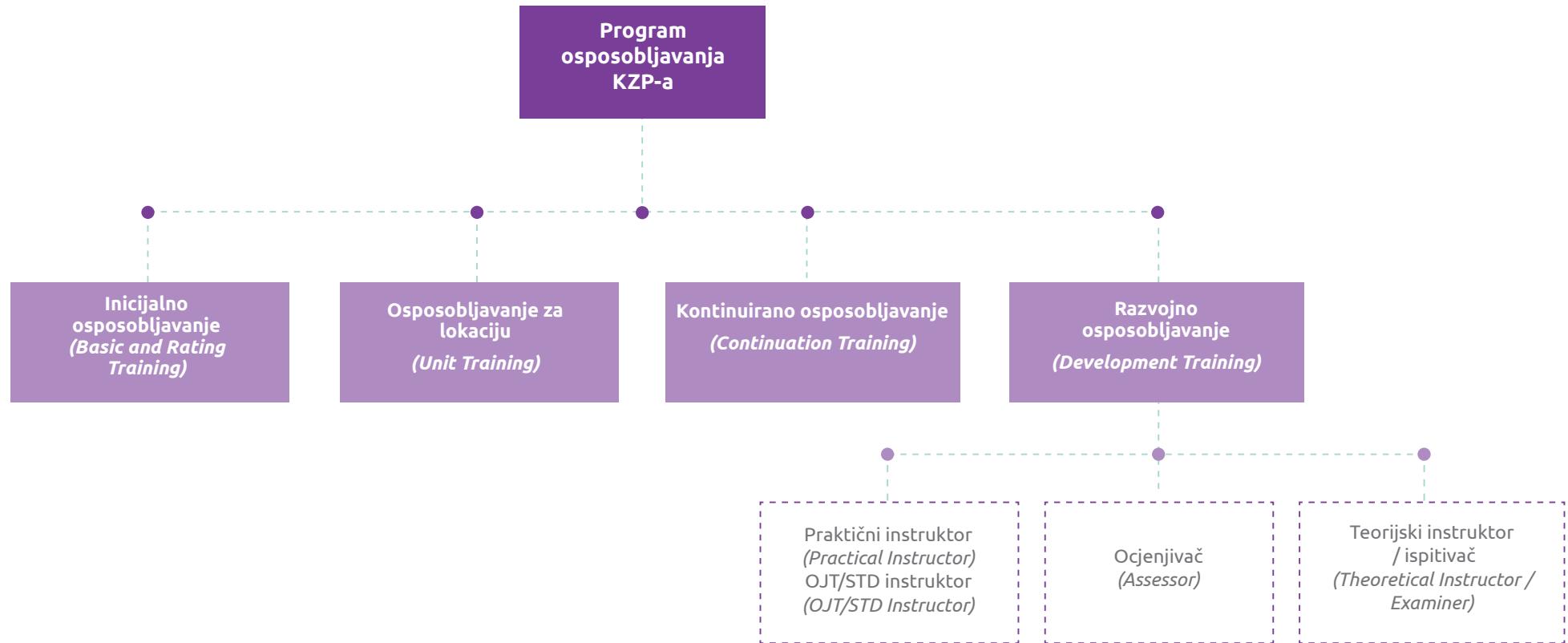
Prosječan broj sati strukovnog osposobljavanja po zaposleniku iznosi 73 sata.

Simulator

- identičan operativnom sustavu
- simulacija velikog broja stvarnih prometnih situacija
- validacija promjena u zračnom prostoru i procedura
- školovanje

Borba protiv korupcije

Opredijeljenost Uprave

Uprava Društva trajno je i u potpunosti opredijeljena za izgradnju sustavnih rješenja i sprječavanje svih oblika korupcije. Opredijeljenost se očituje u donošenju odluka i mjera te provođenju aktivnosti u poticanju i izgradnji institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije (nadale: Institucionalni okvir) te nadziranju i unaprjeđenju dostignutih rješenja. Načelo nulte stope tolerancije na korupciju ugrađeno je u temelje uspostavljenog sustava i poslovnu kulturu Društva.

Institucionalni okvir

Uspostavljeni sustav suzbijanja korupcije u HKZP-u ocijenjen je kao jedan od pet najboljih modela u trgovackim društvima u vlasništvu RH i taj se inicijalni model trajno razvija i poboljšava. Antikorupcijski odbor HKZP-a (nadale: Odbor), koji čini devet članova, upravlja aktivnostima, predlaže mjere i izrađuje planove suzbijanja korupcije. Odborom upravljaju voditelj i zamjenica voditelja, a pojedini članovi Odbora obavljaju dužnosti Povjerenika za etiku, Osobe za nepravilnosti i informiranje te Voditelja finansijskog upravljanja i kontrola.

Društvo je u skladu sa zahtjevima komponenata sustava unutarnjih kontrola donijelo Etički kodeks, utvrdilo i na mrežnim stranicama objavilo misiju, viziju i ciljeve, u skladu s važećim propisima uskladilo organizacijsko ustrojstvo, ovlasti, odgovornosti i izvještavanje, uspostavilo primjereni način rukovođenja i upravljanja ljudskim potencijalima, uspostavilo sustav upravljanja strateškim, finansijskim i operativnim rizicima, uspostavilo i provodi potrebne kontrolne aktivnosti, interni sustav izvještavanja i komunikacije te izgradilo sustav praćenja i procjene sustava.

Transparentnost dostignutih rješenja ostvaruje se informiranjem na intranetu i mrežnim stranicama Društva.

Institucionalni okvir i ključne informacije o borbi protiv i suzbijanju korupcije objavljene su na mrežnoj stranici: <http://www.crocontrol.hr/default.aspx?id=1371>

Uspostavljeni sustav provodi se prema najvišim dostignutim standardima.

- Radnici, dionici i najšira javnost na intranetu i mrežnim stranicama informirani su o uspostavljenom institucionalnom okviru i suzbijanju mogućih korupcijskih događaja.
- Uprava je utvrdila radna mjesta visokog stupnja na korupciju sljedom čega je na snazi Odluka o usvajanju Popisa radnih mjesta visokog stupnja rizika na korupciju i taj je popis objavljen na mrežnim stranicama Društva. Za 183 radnika koji rade na radnim mjestima visokog stupnja na korupciju pribavljeni su Izjave o povjerljivosti i nepristranosti.
- Odbor kroz formalne i neformalne sastanke i konzultacije raspravlja o funkcioniranju sustava, mogućim unaprjeđenjima i razvoju sustava borbe protiv korupcije.
- Za razdoblje od 2015. do 2020. izgrađen je učinkovit sustav nabave, provode se usvojeni postupci pri zapošljavanju i odabiru kontrolora te se na transparentan način upravlja ljudskim potencijalima.
- Donacije i sponzorstva, poslovni planovi i izvješća objavljeni su na mrežnim stranicama Društva.
- Funkcija interne revizije koju obavljaju dva interna revizora odvija se uz snažnu potporu Uprave, u skladu s važećom regulativom i najvišim stručnim standardima.
- Rad Društva, uz internu, nadzire i obvezna vanjska revizija, Državna revizija, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo te EASA – Europska agencija za zrakoplovnu sigurnost.

Uprava Društva snažno podržava razvoj Institucionalnog okvira, obrazovanje u području etike i borbe protiv svih oblika korupcije. Uprava je svjesna da je borba protiv korupcije stalna i trajna aktivnost te promiče i primjenjuje najviše standarde i ugrađuje antikorupcijska načela u poslovne procese i sve oblike funkcioniranja Društva.

Indikativni pokazatelji kroz izvještaj

NFINANCIJSKE INFORMACIJE KROZ IZVJEŠTAJ	Stranica
Kratak opis poslovnog modela poduzeća	14 do 18
Osnovni identificirani rizici povezani s ekonomskim, okolišnim i društvenim utjecajem	24 i 25
Identifikacija materijalnih aspekata poslovanja društva na održivi razvoj	26 i 27
EKONOMSKA KATEGORIJA	
Opis politike poduzeća vezanih za ekonomsku kategoriju	19 i 20
Rezultati ekonomskih mjera	5 i 19
OKOLIŠNA KATEGORIJA	
Opis politike poduzeća vezanih za okolišnu kategoriju	36 do 42
Rezultati okolišnih mjera	38 do 42
DRUŠTVENA KATEGORIJA	
Opis politike poduzeća vezanih za društvenu kategoriju	44 do 50
Rezultati društvenih mjera	45 do 50

Hrvatska kontrola
zračne plovidbe

